

Stage bij de NOS

Interview met
gemeentesecretaris
Henk de Jong

Reisverslag Rome en
Athene

Bestuurskundige *Berichten.*

TNT Post
Port betaald

Semi-wetenschappelijk magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Media en Openbaar Bestuur

Als dit jouw manier van reorganiseren is, moet je niet bij ORMIT zijn.

Heb je wel verstandige ideeën over leiderschap, dan biedt ORMIT een waardevol vervolg op je universitaire studie. Als het adres op het gebied van Management Development, kun je als managementtrainee bij ORMIT rekenen op een aanpak die je aan alle kanten aanscherpt. Zo ga je twee jaar lang in een uniek managementtraineeprogramma op interim-basis aan het werk. Op uitdagende projecten bij vier toonaangevende organisaties uit ons netwerk.

Tegelijkertijd doorloop je een ontwikkelprogramma waarin coaching, intervisie en opleiding centraal staan. Daarbij ga je vanzelf deel uitmaken van de hechte community van 'ORMIT'ers', zelfs als je niet meer bij ORMIT werkt. Door deze combinatie van werken en leren, brengen we de manager in je boven. En kun je doorstromen naar een leidinggevende functie bij een van onze participanten. Dus wil je het beste uit jezelf halen, ga dan naar www.ormit.nl.

ORMIT. DEDICATED TO MAKING THE MOST OF YOUR TALENT.

In het ORMIT-netwerk participeren onder andere: ABN AMRO, Akzo Nobel, ANWB, Belastingdienst, Campina, Delta Lloyd, DSM, Equens, Essent, Fortis, GVB, ING Groep, Jaarbeurs, KLM, Ministerie van LNV, NS, Nuon, NXP, Oranjewoud, Ordina, Oxfam Novib, Philips, Pon, ProRail, Rabobank, RDW, Robeco, Sanquin, Schuitema, Shell, T-Mobile, TNT Post, Unicef, Unilever, Warchild.

Waarde Lezer,

Voor u ligt de vierde editie Bestuurskundige Berichten van het collegejaar 2009-2010. Dit is de laatste van mijn hand maar voor een groot aantal is dit de eerste BB die zij zullen ontvangen als nieuw lid van de B.I.L. Het was een bijzonder mooi jaar om commissaris Bestuurskundige Berichten te mogen zijn. Enerzijds omdat de B.I.L. dit jaar 25 jaar bestond en we veel creativiteit hebben gestoken in een speciale lustrumeditie van Bestuurskundige Berichten. Anderzijds omdat ik heb mogen samenwerken met een geweldige redactie. Maar aan alles komt een einde, zo ook aan de 24e jaargang van Bestuurskundige Berichten.

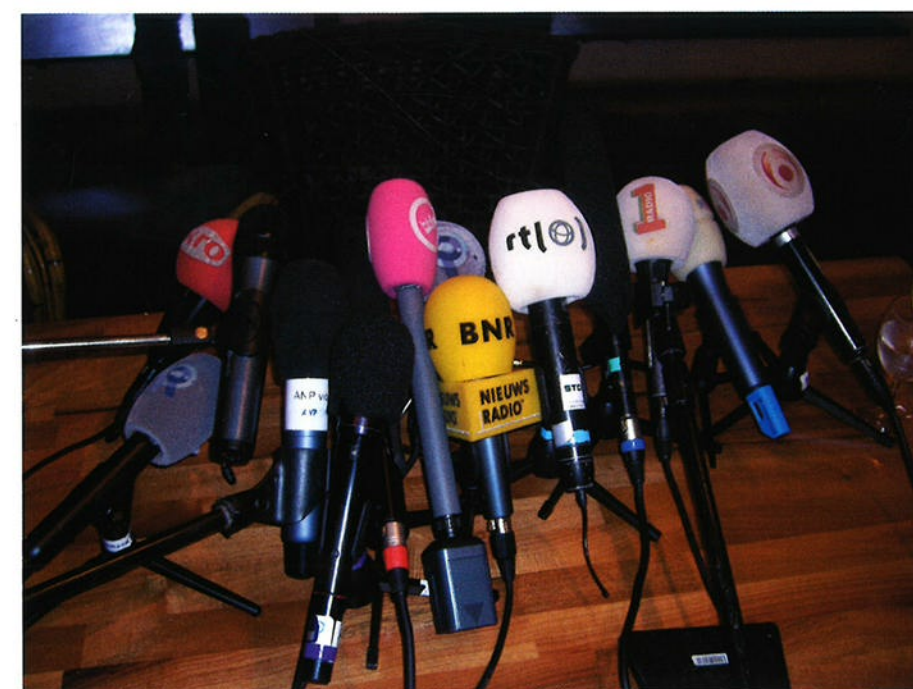
In deze editie staat het thema media en openbaar bestuur centraal. Een thema dat voor velen niet onbekend zal zijn, we komen hier immers in het dagelijks leven, bewust of onbewust, mee in aanraking. Al is het maar als je 's ochtends de televisie aanzet en hoort dat de fractie van het CDA uren heeft vergaderd maar Maxime Verhagen na aandringen van de pers toch nog geen commentaar wil geven. Niet alleen de media duiken continue boven op het openbaar bestuur, smartphones voorzien ons iedere minuut van de dag van het laatste nieuws. We zoeken het zelf steeds meer op. Alles is dan ook binnen 10 minuten te lezen op NU.nl. Voor politici en prominenten uit de bestuurlijke wereld is het wellicht minder aangenaam. Iedere, ook maar enigszins, opvallende uitspraak wordt naar buiten gebracht, bekritiseerd en kan uit de context getrokken worden. Een opmerking of misstap kan daardoor tot enorme media-aandacht leiden en flinke gevolgen hebben. Denk bijvoorbeeld aan een politieke kwestie waarvoor het aftreden van een minister nog de enige oplossing is om weer rust in de tent te brengen. Uit het verleden is gelukkig wel gebleken dat ook aan een media-hype weer een einde komt.

In deze editie staan wetenschappelijke artikelen die dieper in zullen gaan op het thema. Zo wordt onder andere het onderwerp van de oorlogsjournalistiek tijdens de oorlogen in Irak en Afghanistan besproken. Daarnaast deelt een van de redactieleden van Bestuurskundige Berichten haar ervaringen als stagiair bij de NOS. Tijdens de zomerperiode is de B.I.L. met 22 deelnemers vertrokken naar Athene en Rome dus mag een reisverslag hiervan uiteraard niet ontbreken. Voor de nieuwste lichting studenten hebben we de medewerkers van de onderwijsbalie van bestuurskunde geïnterviewd. Tot slot is het tijd voor een voorstelronde van het 26e B.I.L.-bestuur!

Ik wens u veel leesplezier toe. Dat er aan de hype van Bestuurskundige Berichten maar nooit een einde mag komen!

Met vriendelijke groet,

Marjolein Thon
Eindredacteur

Colofon

Bestuurskundige Berichten

Semi-wetenschappelijk magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Postbus 9555, 2300 RB Leiden

Tel. 071-5273696

Fax. 071-5273979

E-mail: bil@bilboard.nl

www.BILboard.nl

Jaargang 24 - nummer 4 - September 2010

Hoofredactie:

Marjolein Thon

Eindredactie:

Sandra Korstjens, Marjolein Thon en Charlotte Wagenaar

Redactie:

Anneclaire Hagenaar, Sander Harmes, Sandra Korstjens en Carolien Maas, Annemieke de Roos, Marjolein Thon en Charlotte Wagenaar

Lay-out:

Anneclaire Hagenaar & Marjolein Thon

Aan deze editie werkten mee:

Meike Arets, Vanesa Berisha, Hanna Blomaard, Janna Cheretis, Daniël Dijkstra, Lianne Doedens, Femmy Elderhuis, Prof. Robert M. Entman, Liesje van der Hoorn, Henk de Jong, Joyce van Leeuwen, Dr. Wim van Noort, Julia van Proosdij, Dr. Piers Robinson, Atie de Ruiter, Loes Rutgrink, Linda de Sevren Jacquet, Ali van Teijlingen, Mathijs van de Waardt, Charlotte Wagenaar en Elise van Zeeland

Advertenties:

Liesje van der Hoorn, 071-5273696

Redactieraad:

Dr. F.M. van der Meer

Oplage:

900 exemplaren

Abonnementen:

Leden van de B.I.L. ontvangen Bestuurskundige Berichten gratis thuis. Voor niet leden kost een abonnement €11,35 per jaar. Dit dient te worden voldaan op bankrekening 56.65.22.357 t.n.v. de B.I.L. te Leiden o.v.v. abonnement B.B.

Bestuurskundige Berichten is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt viermaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteuren op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt het recht voor stukken in te korten, te wijzigen dan wel niet te plaatsen.

Uitgever:

Orangebook, verenigingsdrukwerk & advies
www.orangebook.nl | T 013-5802195

ISSN 0920-5772

Copyright 2010 B.I.L.

Foto omslag: Persconferentie

Inhoudsopgave

Wetenschappelijk

6

Improving Newspapers' Economic Prospects by Augmenting Their Contributions To Democracy

Door Prof. Robert M. Entman.

10

Demanding More from Media Coverage of War

Dr. Piers Robinson over oorlogsjournalistiek in Irak en Afghanistan.

14

Medialogica en openbaar bestuur

Mathijs van de Waardt geeft een inleiding over het thema van deze editie: de invloed van de media op het openbaar bestuur.

16

Media, overheid en voorlichting: een gespannen driehoeksverhouding

Door Dr. Wim van Noort.

6

Studie

19

Media hype in the Monarchy; How the torrent of images and sounds shakes a centuries-old institution.

Julia van Proosdij laat ons kennis maken met haar masterscriptie.

30

Van Negen tot Vijf

Even voorstellen: Ali van Teijlingen, Loes Rutgrink en Joyce van Leeuwen.

33

'Bestuurskunde is overal, dus ook bij het Journaal'

Sandra Korstjens vertelt over haar stage ervaringen bij de NOS.

27

Vereniging & Alumni

24

De week van...

Een week uit het leven van Atie de Ruiter.

26

De EersteJaarsDagen 2010

Charlotte Wagenaar doet verslag van de EersteJaarsDagen in Noordwijk.

27

De B.I.L. ontdekt Athene en Rome

Linda de Sevren Jacquet en Daniël Dijkstra met een verslag van de Lustrumreis.

32

De invloed van de media op het openbaar bestuur

Column door Liesje van der Hoorn.

34

'Met Bestuurskunde kun je het verschil maken'

Een interview met Henk de Jong, gemeentesecretaris van Amsterdam en alumnus van de B.I.L.

38

Interview met alumnus

Een interview met Femmy Elderhuis.

40

Het 25e B.I.L. -bestuur presenteert...

Maak kennis met het 26e B.I.L.-bestuur.

42

Mededelingen

Improving Newspapers' Economic Prospects by Augmenting Their Contributions To Democracy

Robert M. Entman is J.B. and M.C. Shapiro Professor of Media, Public and International Affairs at the George Washington University. In this article he suggests ways for the newspaper industry to fulfill their watchdog role in an ever-changing media environment. The full article has been published in *The International Journal of Press/Politics*.¹

Prof. Robert M. Entman

These dire circumstances led many scholars and news executives to urge new business models to free newspapers from Wall Street's demands for continued growth in profit. Among them are non-profit; low-profit limited-liability; quasi-public; charitable; or foundation-supported (see Hamilton 2009). This essay argues that even if the newspaper industry successfully transitions to business models that don't demand ever-growing profits, it will—and should—still pursue a mass audience. Building on a synthesis of scholarly findings, this article suggests ways of doing political journalism that respond to changing audience interests and ever-growing alternatives to traditional daily newspapers—while remaining true to the higher ideals of watchdog journalism.

"Newspaper companies are digging their own graves."

One positive sign is the evidence suggesting that a healthy market for quality journalism remains, and that the total news audience when the internet is included was not shrinking in the early 2000s (Logan and Sutter, 2004; Belt and Just 2007; Prior 2007). Yet US newspapers may contribute to reducing market demand for democracy-enhancing 'hard' news by their reluctance to jettison conventional market research to take risks and innovate based on social science. Arguably, then, production of high-quality daily newspapers suffers from owners' and executives' failure to take account of ideas that might help traditional news brands retain credibility and appeal more to audiences, especially younger adults. If the peril is as dire as many believe, if the risks of staying the course are manifest, then perhaps changing course actually becomes the more risk-averse path.

EXTRA! EXTRA! READ ALL ABOUT IT!

As Hamilton (2004) demonstrates, relying on private enterprise to supply an optimum level of informative, citizenship-enhancing news is problematic. In many cases, the inattentive citizenry never has the chance to learn enough to arouse sufficient curiosity, anxiety or enthusiasm to create strong market demand for more probing, independent, informative news. The loss not only accrues to the media in the form of less consumer support for aggressive journalism, but to society at large.

Consider the issue of climate change: The benefits of an informed public on this matter would raise eventual social

welfare throughout the world. Yet the mass circulation news media in the US fail to offer a coherent climate crisis narrative of the sort required for scientific understanding and urgency to diffuse through the public. This is evident from analyses of media content and from surveys showing drops in public understanding and concern even as scientific comprehension and apprehension grow. To enjoy the welfare benefits of an informed citizenry requires that elites perceive a concerned public and media narratives can influence leaders' perceptions and in particular, lower the perceived political risks of making difficult climate policy choices. To increase the potential both for wider public understanding and for emboldening elites to make difficult policy choices, journalistic practices would have to change to resemble the ways scientists themselves build and communicate scientific narratives (aka theories).

Therefore, the media need to do something 'extra': treat global warming as breaking, crisis, 'stop-the-presses' news. Failing this, the public has scant ability to read (or find out) all about the policy exigencies of climate change—a situation that reduces politicians' incentives to act creatively and decisively while promoting a lack of interest in news consumption. After all, experience shows that crisis narratives typically lead to major increases in public attention to news coverage (Parker and Deane 1997).

Most frames should be created equal

One of the most energetic areas in political communication research revolves around understanding the impact of frames on political knowledge, interest and opinions. Most scholars would concur that framing does help to set public agendas, and often primes citizens to weigh some criteria more heavily than others in assessing policies and politicians, and in voting (e.g. Price and Tewksbury 1997; Borrelli and Lockerbie 2008). For our purposes, however, the more important general finding is that frame competition serves both to engage and enlighten the audience. Chong and Druckman's (2007 a, b, c) research suggests that individuals are less vulnerable to manipulation when they receive competing frames. Frame competition also helps to hold government accountable by preventing any one side from dominating public and elite perceptions.

When one framing of an issue pervades traditional mass media and their websites, democratic accountability suffers. Such cases of single-frame dominance, or news slant, arise from the interactions of facts and events with the strategies of media spin managers, with journalistic practices and limitations, and with public opinion. New facts, changed elite skill levels, strategies, power, popularity and other factors can transform framing from one-sided to something approaching balanced competition.

The traditional journalistic practice of 'objectivity' bears a complicated relationship to news slant. Slanted news can sometimes perform the functions that professional creed often assigns to objectivity. That is, objectivity practices largely entail removing personal political preferences from news coverage and attempting to give contending sides equivalent treatment. However, scholars have shown that the practices often yields misleading, manipulative news (Bennett 2009), as for example in the case of falsely equating

scientists who frame global warming as a real problem with interest group spokespersons depicting climate change as merely a speculative 'theory' (Carvalho 2007).

In practice, 'objectivity' seems often to yield a kind of stenographic passivity on the part of journalists that allows the side with the greatest manipulative skill and power over outcomes to dominate framing. The dominant slant on Iraqi weapons of mass destruction was determined more by the administration's superior skill and power (including intimidation of news organizations—Bennett 2009) than by journalistic assessment of legitimate experts' readings of the facts. Plenty of specialists inside government and out disputed the intelligence on Iraq. More attention to them might have produced more balanced framing throughout the media, which might have allowed citizens to more autonomously assess the situation—while potentially emboldening skeptical politicians to more forcefully question the rush to war premised on faulty intelligence.

In any case, facts generally do not line up entirely on one side, and democracy thus benefits from framing contests. If journalists employed a more self-conscious understanding of the cognitive psychology of message construction and information processing, and in particular saw themselves as striving to construct balanced frames more than merely covering a given day's news, they might be able to offer audiences more consistent frame contests and fewer instances of unwarranted one-sided framing (i.e., slanted news).

"In practice, 'objectivity' seems often to yield a kind of stenographic passivity on the part of journalists that allows the side with the greatest manipulative skill and power over outcomes to dominate framing."

By following this new practice, news organizations could more effectively defend themselves against the bias charges that reduce the credibility and commercial value of their brands of traditional 'objective,' professionally vetted news. They would acknowledge that news is not always balanced despite their best effort. Incidentally, public officials themselves could benefit from more consistently balanced news framing in the long term, as they would be less vulnerable to misleading one-sided framing of complicated issues—the sort of framing that discourages politicians from telling the truth and serving their own ideals.

Only connect: The Need for Narrative

Research also confirms what might be called 'the need for narrative.' That is, just as journalistic lore holds, people like good stories with interesting characters and suspense about outcomes. However, in practice, news products exhibit an entirely non-ideological, non-partisan 'fragmentation bias': individual news reports tend to be driven by the day's events,

unconnected to relevant prior events and larger societal trends (Bennett 2009). This bias in news content and in decision-making by reporters and editors undermines the narrative qualities of news coverage. By doing so, the fragmentation bias undermines the commercial value of news.

Narrative means the opposite of fragmentation, it means 'connecting the dots,' placing events in long-term thematic contexts (Iyengar 1991) rather than treating them as disjointed episodes. Providing reminders of exactly who these people in the news are, their past records and their loyalties, could engage readers' interest while building suspense about what's at stake and who wins or loses in the conflicts driving the narratives. Thus, rather than approaching the narrative through what Cappella and Jamieson (1997) call the 'game schema,' which usually means focusing mostly on political maneuvers, plans and predictions, news treatments would engage people by highlighting the concrete stakes for them, their values and interests and identities, in the outcomes.

An organizational innovation might help in accomplishing the narrative mission: News organizations might appoint continuity editors. Their charge would be connecting the dots. Fictional movies have long employed staff to ensure against confusing audiences about the on-screen world. Filmmakers have people checking that Harrison Ford does not suddenly appear clean-shaven five seconds into a scene that he started with a two-day growth.

However, continuity editors would not work to ensure that the dots of the dominant frame be maintained as such, although there is some danger that in practice pressures within the newsroom might encourage this. To minimize that risk, the new editorial function would need to be institutionally insulated from newsroom hierarchies as thoroughly as possible. The charge of continuity editors would be detecting narrative gaps and explicitly noting contradictions, as well as promoting texts that feature competition between well-developed frames, not maintaining a seamless flow of narrative from the most powerful or skillful politicians.

This practice could also increase accountability of public officials. Arguably one of the best features of Jon Stewart's 'Daily Show' is its assembling of a politician's soundbites over time to chart the progress of his or her narrative, often detecting contradictions and distortions, as well as discouraging both journalistic and audience amnesia. As the popularity of the 'Daily Show' suggests, this form of narrating the news possesses entertainment value, which generates audience interest—and profit. The continuity editors could help mainstream newspapers adapt this practice.

Beyond uncovering hypocrisy or deception, continuity editing could reward leaders who show progress, fulfill promises, offer reasonable rather than cynicism-producing explanations for delays in achieving announced policy objectives and the like. Thus this institutional function need not be seen as inherently hostile to public officials; on the contrary it would benefit those who tell the truth and fulfill their promises, something that cynical journalistic reporting often fails to do.

Journalism is not as journalism does: The roles of emotion and play

The market would seem to be driving news media toward an understanding that news consumption and political learning need not be entirely devoid of play and enjoyment. Cao (2005), for instance, shows that viewing political comedy shows stimulates learning, especially among younger people. Baym (2007) argues that the overtly comedic constructions of representation in Stephen Colbert's 'Better Know a District' features, where he conducts absurdist interviews of Congress members, actually serve quite serious informational functions. It is at least within the realm of possibility that mainstream newspapers could consider more playful news features.

Perhaps the current area of most active research relevant to this proposition is that involving the ways political information relayed by the media, news genres as well as advertising, can engage emotion. Consuming news cannot be merely a cognitive exercise. Emotional stimulation should not be regarded as the enemy of rational thought; emotion is not only acceptable, it is unavoidable and often beneficial for political reasoning (Brader 2006; Huddy Feldman and Cassese 2007). This means reporters and editors must pay careful attention to the precise words and visual images deployed in news coverage. These quite possibly spark emotional associations that are not obvious either to reporters and editors or audiences, but are no less influential for that (Westen 2007).

Furthermore, entertainment and other online alternatives to news consumption may be exacerbating the divide between the information haves and have-nots (Prior 2007), there may be ways for traditional news organizations to turn this trend to some advantage. Internet and citizen generated news from blogs, YouTube, and social sites, enrich the informative and watchdog functions of traditional news organizations and if properly handled bring new audiences to traditional formats and trusted news organization brands.

"Entertainment and other online alternatives to news consumption may be exacerbating the divide between the information haves and have-nots."

Keep it simple, not stupid

Everyone uses heuristic shortcuts to cope with information overload—audience members, political elites, and journalists alike. These simplifying aids to rationality are necessary to any hope of "taming the information tide" (Graber, 1999) but they can also be abused. Employment of heuristics by journalists, in the absence of critical self-reflection (see Niblock 2007), can bleed over into reinforcing of audiences' stereotypes. And indeed, much research over the past two decades reveals that news media unintentionally reinforce racial, ethnic, and gender stereotypes (Entman and Rojecki 2000; Mendelberg 2008).

One example of what not to do comes from much reporting on Hurricane Katrina, which stereotyped blacks even as it

also stimulated both empathy and anger among many white audience members (see Iyengar and Hahn 2007; Rojecki 2008). This was a matter of sheer ignorance and sloppiness—and perhaps some unconscious racial profiling as well—on the part of journalists and editors who reported stereotype-confirming rumors (e.g. of rampant violence including child rape at the Superdome) as fact.

Research on race relations and policies closely linked in the public mind to race (e.g., crime (Mendelberg 2001) and welfare (Gilens 1999)) reveals how small decisions about which words and images to use can have outsized political impacts, especially when habitually repeated over the years. As the country becomes increasingly diverse, media have economic incentives, not just ethical ones, for sensitivity to these subtle dysfunctions.

Market pressures create opportunities, not just problems

James Hamilton's research (2004) documents the difficulties of relying on commercial markets to produce optimal levels of information for democratic citizenship. Zaller (2004) has also shown that softer news can generate larger audiences than hard, on least on television. On the other hand, Jerit (2007) suggests more substantive coverage can increase interest: "extensive media coverage can motivate a much broader audience to pay attention to current affairs." This means news organizations that devote space and time to issues might be able to unleash a virtuous circle whereby interest in and coverage of serious political issues reinforce each other.

But the real news here arises from the challenge and promise of new communication technologies, in particular the internet and the growing mobility and dropping cost of access to global multimedia networks that link individuals, groups, and news organizations, among others (Castells 2009). Robinson (2007) describes how journalism is becoming a more collaborative enterprise via online supplements to which audiences contribute and through which they interact with each other and with the journalists who report and edit stories.

This deep involvement of audiences with each other and with journalists contains both limitations and promise. On the one hand, the sort of endlessly ramifying online, hyperlinked, multimedia reporting and discussion described by the journalists whom Robinson interviewed can only engage a limited number of citizens. It is difficult to envision most typical Americans having the inclination, cognitive resources, or time to take full advantage of the extraordinary new learning opportunities offered by the synergies of traditional news organizations with the World Wide Web (see Hindman 2008). Worldwide and local networks of specialized issue publics, those most interested in, say, anti-globalization activism, health care or local schools, have new mechanisms enabling their learning, organizing, and perhaps exercise of power (Bimber 2003). But it seems unlikely these options will engage the masses of citizens, who, as Prior (2007) suggests, are—as most people always have been—more interested in pure entertainment and diversion, in playing games or downloading episodes of hit TV shows or following

the Red Sox, than in seizing new online opportunities for civic involvement. On the other hand, the promise in the new technologies should not be denied either. Those specialized issue publics could be quite attractive to advertisers, so one can envision newspaper websites becoming revenue generators that will replace earnings lost as overall circulation declines.

"People always have been more interested in pure entertainment and diversion than in seizing new online opportunities for civic involvement."

For now, we must recognize the importance, inevitability and perhaps desirability of traditional news organizations—especially on the local and state levels where the market's failure to support optimum knowledge production seems particularly acute—assimilating and harnessing the interactive, multimedia capabilities of online news. Given the limited contributions of most broadcast and cable stations to high-quality news, this means newspapers are the ones that need to engage emotion, stimulate interest, dialogue and deliberation, and generate more informed citizens, particularly when it comes to younger people who naturally make up an ever-growing proportion of the potential market for news. The economics are still up for grabs, still dependent on how newspapers respond to the challenges and opportunities.

Conclusion

Newspaper journalism faces unprecedented challenges, all of which make a compelling case for creative innovation to stave off destruction of traditional print dailies. Beyond this, standard market research and customary journalistic fixes have demonstrated little efficacy at maintaining audiences (and stock prices) for most newspaper firms. It would appear journalism has little to lose by acting on the happy coincidence between the democratizing potential of newspapers and their interests in economic survival. ■

¹ Entman, R.M. (2010). Improving Newspapers' Economic Prospects by Augmenting Their Contributions to Democracy. The International Journal of Press/Politics, 15 (1), pp. 104-125. See the full article or contact the B.I.L. for a reference list.

Demanding More from Media Coverage of War

Dr. Piers Robinson is a Senior Lecturer in International Politics at the University of Manchester.¹ In this article he discusses the quality of war-time journalism in the light of the recent war efforts in Iraq and Afghanistan.

Dr. Piers Robinson

prosecuting the war in South East Asia and, second, on the need to extract the US from a conflict that had become too costly to be worthwhile. But that was then, and this is now. Ten years into the new millennium, following a decade that has become dominated by two major and controversial wars in Iraq and Afghanistan, it is time for some critical reflection on how the media of liberal democracies continue to cover war.

"It is time for some critical reflection on how the media of liberal democracies continue to cover war."

There is undoubtedly a powerful drive to believe that things have got better and that higher standards of independence and neutrality are achieved today. Surely the blanket media coverage of the Iraq conflict in 2003 with all the controversy over missing weapons of mass destruction after the invasion, the treatment of prisoners at Abu Ghraib and the steady trickle of news highlighting the human cost of the war, proves that journalists are capable of criticising their own governments in war-time? There is a degree of evidence to support this. Some recent studies have pointed toward important variations in levels of objectivity across different media outlets, whilst others have highlighted the dynamic relationship between journalists and officials as both respond to different events, some of which provide space for critical journalism (Aday et al., 2005; Robinson et al., 2010; Tumber and Palmer, 2004). For example, widespread coverage of Iraq civilian casualties such as the child Ali Abbas, who was severely maimed in a coalition strike, provided ample opportunity for some British newspapers to condemn the war (Robinson et al., 2010, pp. 140-150). At the same time, Britain's anti-war newspapers and widespread public opposition to war facilitated the emergence of Britain's largest ever war-time and peace-time demonstrations. Broadly speaking, the highly competitive British national press with a large number of newspapers appealing to the national market, coupled with a journalistic culture characterised by high levels of professional autonomy (Robinson et al., 2010, pp. 125-130), are understood to have been key factors in enabling these levels of media independence.

Supporting the empirical evidence, there are also conceptual groundings to the idea that media independence might have increased. First and foremost, there is a flourishing literature regarding the impact of the so-called new media environment or new media ecology (Hoskins and O'Loughlin, 2010). Here, Internet-enabled digital communication, and the capacity of individuals to become citizen journalists as a consequence of digital recording devices (cameras on mobile phones etc), as well as the proliferation of on-line and off-line news media outlets and the so-called global media such as CNN, Al Jazeera and BBC World, are all understood to have pluralised the information environment. Governments can no longer be assured of a privileged position in terms of controlling the flow on information, and according to some seasoned commentators, such as the BBC World main presenter Nik Gowing, there now exists a crisis of control for political elites (Gowing, 2009). The recent controversy over WikiLeaks and US intelligence reports on the war in Afghanistan, and the synergy created between this 'on-line' investigative journalism organization and mainstream print media (The New York Times, Der Spiegel and The Guardian), is but one recent example of the potential pluralising dynamics of today's information environment. The images from Abu Ghraib in 2004, and their rapid and uncontrollable circulation across the World Wide Web, is another case in which the dynamics of the new media environment seem to have fundamentally challenged political institutions. In addition to technological determinants other scholars have suggested that journalists themselves, and the culture of contemporary journalism, have become increasingly inclined to look beyond national boundaries, attempting to see both sides of the story and becoming increasingly empathetic toward the victims of war, many of whom are killed and injured by the actions of 'our' soldiers. As Tumber and Webster (2006, p. 67) describe: 'The prioritisation of the moral and ethical duties of the journalist towards the public and the world in general is part of the professional values framework within which contemporary journalism operates'.

"The dynamics of the new media environment seem to have fundamentally challenged political institutions."

Certainly, and taken as a whole, the war in Iraq and the proliferation of bad news stories associated with this conflict paint a picture of media-state relations that appears very different from the compliant and deferential media performance during earlier wars. Perhaps we have indeed witnessed the arrival of a new era of journalistic independence and autonomy, as some suggest? However, two matters caution against making such claims. First, for all the media-driven criticism and debate over Iraq, there are important continuities in coverage. First, it should not be forgotten that most mainstream media failed, catastrophically, to seriously question official claims about Iraq WMD capability during the run up to the

"Unless members of the political establishment are willing to publicly criticise a war, media will remain largely mute."

war. Second, despite the emergent criticism and debate, journalists have remained doggedly committed to viewing events from their national perspective. For example, even during the heated and controversial invasion of Iraq, the British anti-war newspapers moderated criticism of the war with patriotic, and at times jingoistic, support for British soldiers (Robinson et al., 2010, pp. 120-122). Also, a recent comparative study of how a number of countries media covered the Iraq war show a persistent trend of coverage that reflects the national perspective (Kolmer and Semetko, 2009). Again, the study by Baum and Groeling (2009), which highlights the importance of US media criticism of the Iraq war, describes this criticism very much as an outflow of elite Washington political debate over the winnability of the war and the cost in American lives: unless members of the political establishment are willing to publicly criticise a war, media will remain largely mute. So, whatever the claimed realities of the new globalised, cosmopolitan media environment, journalists and editors still, by and large, remain doggedly committed to seeing wars from the perspective of 'their side'.

But there is a second, perhaps more troubling reason to moderate hopes of an improved war-time media performance. As the first decade of the new millennium has unfolded, it is increasingly plausible that the public controversy and examples of adversarial media witnessed surrounding the 2003 Iraq invasion might have given way to a return to the earlier pattern of deference to government war aims. This cannot be determined for sure at this point, because the kind of detailed and scholarly research that has already been conducted on media performance between 2000 and 2005 is not yet available for the period 2006 - present. But there are reasons to suggest media have become far less independent, in particular in relation to the war in Afghanistan. First, the on-going war in Afghanistan does not appear to be attracting the same levels of public and media debate that the initial Iraq invasion did in 2003. There is far less anti-war activism amongst the public and much media-political debate has

revolved round troop levels, the winnability of the war, and the time-table for eventual withdrawal. What has been largely absent from such coverage has been any sustained commitment to present either Afghan perspectives, the political context of the war or debate its rationale and legitimacy: Most mainstream media in the West appear to accept the legitimating of this conflict as part of the 'war on terror' whilst the objective vis-à-vis the Afghan people has become one of 'winning hearts and minds'. The geo-political complexities of the war, the ambiguous and complex positions of the people within Afghanistan, and the multiple motivations for Western involvement² remain obstructed by relatively simplistic narratives about fighting terrorism and saving the Afghan people from the Taliban. The echoes here of the Vietnam war, at least in terms of media representation, are striking: in that war the US media paid little attention to the Vietnamese people whilst the political complexities were submerged under Cold War anti-communist rhetoric; 'winning hearts and minds' was a slogan of that war, just as it has become a familiar refrain for the political and military leaders of the Afghan war.

led to the resignation of several key figures in the BBC. This was despite the fact that an intelligence dossier had been produced by the government which painted a misleading picture of the threat posed by Iraq. It is also notable that the editor of the anti-war tabloid The Daily Mirror was forced to resign when it was revealed that his paper had published, without knowing, falsified images of British troops mistreating Iraqi detainees. Although the story was correct, i.e. that British troops stood accused of abuse, the mistake made over the images used for the stories was enough to force the editor's resignation. In short, these events might have created a risk-averse environment in which media are less likely to challenge governments over war policies (Crouch, 2010).

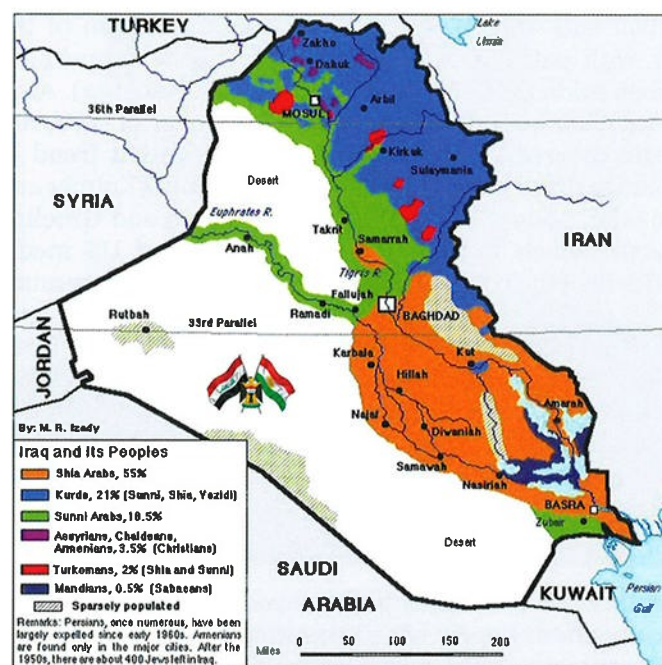
"It is not self-evident that the new media environment leads to more independent journalism in the long run."

Third, although the new media environment might provide opportunities for adversarial journalism, it is not self-evident that it automatically leads to more independent journalism in the long run. Whilst the early 2000s witnessed the consolidation of the Internet as a news source and the proliferation of global news, it is also the case that traditional mainstream media were central to the major examples of critical and independent journalism: the Abu Ghraib scandal was communicated in the US largely via the Washington Post whilst it was the Daily Mirror and Independent in the UK that became the core newspapers representing opposition to the invasion of Iraq. If anything, then, the Internet and other contemporary communication mediums worked in conjunction with traditional broadcast media. Today, the penetration of the new media environment offers an ever greater challenge to traditional mainstream broadcast media with some suggesting their days are numbered. What emerges instead, perhaps, is a media sphere characterised by narrow-cast news (e.g. dedicated foreign affairs coverage for those who want it), an unrivalled and information-rich Internet for those who want to take the time to search it, and an ever more disengaged public who, through choice, make little attempt to actively seek out news on international affairs and conflicts. Of course, it is too early to say whether this scenario will emerge: but the stark difference between the media and public response to the Iraq invasion, and the comparably muted response to current events in Afghanistan, certainly cautions against any assumptions about the inherently pluralizing consequences of new media technologies.

As we move into the second decade of the new millennium, and after a seemingly tumultuous decade in which we have witnessed the West's involvement in two major wars and high levels of public and media controversy, what conclusions can we draw then about the state of war reporting? Certainly, the events surrounding the 2003 invasion of Iraq, including impressive examples of

media-fuelled challenges to an unpopular war, show what can be achieved when journalists show a commitment to 'seeing the other-side' and particular conditions prevail (Robinson et al., 2010). From a historical perspective, perhaps events surrounding the 2003 invasion of Iraq might come to be seen as high point of media independence during war, where at least some media actively challenged their governments. But as much as this might be the case, Afghanistan shows that there is no room for complacency and it would appear that the progressive penetration of a diversified and pluralised new media environment has done little to prevent a tunnel-visioning of our view of that

conflict. Achieving higher standards of war-time journalism will require journalists' and editors' to strengthen their commitments to reporting beyond the national 'official' viewpoint and empathising with those who are on the receiving end of 'our' firepower, whilst ensuring that there is a broadcast news media system in place that enables sustained and in-depth journalism to both flourish, and to be communicated to the public at large. Allowing the emergence of a digitalised, personalised and fragmented public sphere will likely ensure that our understanding of wars such as Afghanistan varies little from the official view. ■

Second, at least in the British context, it is easy to believe that the levels of media independence and adversarialism witnessed surrounding the 2003 invasion of Iraq has given way to a far more cautious and restrained media, not least because of the price that some UK media outlets and newspapers have paid (Crouch, 2010). For example, in 2003, the British Broadcasting Corporation (BBC) famously aired claims from a British weapons scientist (Dr David Kelly) that the government had distorted intelligence about WMD in order to exaggerate the threat from Iraq. The resulting fallout, which included the suicide of Dr Kelly, led to a government-appointed inquiry which cleared the government of wrong-doing, blamed the BBC entirely, and

1. The author is director of the ESRC (Economic and Social Research Council) research project 'Media Wars: Media Management and News Media During the 2003 Invasion of Iraq', RES-000-23-0551 <http://www.esrcsocietytoday.ac.uk/ESRCInfoCentre/ViewAwardPage.aspx?AwardId=3321>. The culmination of this project is published in the forthcoming book Pockets of Resistance: British news media, theory and the 2003 invasion of Iraq (Manchester: Manchester University Press, 2010).

2. For regular informed commentary on the complexities of the war in Afghanistan, and others, see <http://www.opendemocracy.net/>, in particular the columns by Professor Paul Rogers.

Bibliography

- Aday, S., Livingston S. & Hebert, M. 2005. Embedding the truth: A crosscultural analysis of objectivity and television coverage of the Iraq War. Harvard International Journal of Press/Politics, 10 (1), pp. 3-21.
- Crouch, D. 2010. 'Reporting the domestic terror Threat', paper to be delivered at "Global media and the 'war on terror'," international conference, Goldsmith's College, London, Sep 13-14, 2010.
- Gowing, N. 2009. Skyful of lies and black swans: The new tyranny of shifting information power during crises. Report published by the Reuters Institute for the Study of Journalism, University of Oxford.
- Hallin, D. C. 1986. The Uncensored War: The Media and Vietnam. Berkeley: University of California Press.
- Hoskins, A. & O'Loughlin, B. 2010. War and Media: The Emergence of Diffused War. Cambridge: Polity.
- Kolmer, C. & Semetko H.A. 2009. Framing the Iraq War: Perspectives from American, U.K., Czech, German, South African, and Al- Jazeera news. American Behavioral Scientist, 52 (5), pp. 643-56.
- Robinson, P., Goddard, P., Parry, K. & Murray, C. 2009. Testing Models of Media Performance in Wartime: U.K. TV News and the 2003 Invasion of Iraq. Journal of Communication, 59 (3), pp. 534-63.
- Robinson, P., Goddard, P., Parry, K., Murray, C. & Taylor, P. 2010. Pockets of Resistance: British news media, theory and the 2003 invasion of Iraq. Manchester: Manchester University Press.
- Tumber, H. & Palmer, J. 2004. Media at War: The Iraq Crisis. London: Sage.
- Tumber, H. & Webster, F. 2006. Journalists Under Fire: Information War and Journalistic Practices. London: Sage.

Medialogica en openbaar bestuur

De meeste mensen komen in het dagelijks leven weinig in aanraking met politiek en openbaar bestuur, waardoor het beeld ervan voor een groot deel wordt bepaald door de media. Door deze invloed worden media ook wel omschreven als de 'zevende macht' (Rosenthal, 2001, p. 16). Dit artikel zal kort ingaan op de werking van de media en de interactie met het openbaar bestuur.

Mathijs van de Waardt

Over de ambivalente relatie tussen politiek en media is veel geschreven, maar over de relatie tussen de ambtelijke organisatie en media veel minder. De belangrijkste verklaring hiervoor is het klassieke principe dat verantwoording verloopt via het politieke proces. Politici zijn verantwoordelijk voor het gevoerde en voorgenomen beleid en zijn hierop door controlerende organen en journalisten als eerste aanspreekbaar. Zodoende staat het principe van ministeriele verantwoordelijkheid direct contact tussen journalisten en ambtenaren in de weg. Toch weten journalisten steeds vaker ook in de ambtelijke organisatie hun weg te vinden. Drie belangrijke redenen liggen hieraan ten grondslag:

1. Een uitbreiding van het aantal journalisten. Een betrouwbare schatting laat een toename van 3.300 (schrijvende) journalisten in 1960 tot 15.000 in 2001 zien, terwijl het aantal dagbladtitels sterk is afgenomen (Broeders & Verhoeven, 2005, p. 16).

2. Een verbreding van het medialandschap. Tot een jaar of vijftig geleden waren de schrijvende media veruit dominant. De tweede helft van de twintigste eeuw beleefde de opkomst van radio- en vooral televisiemedia, terwijl de laatste vijftien jaar de digitale media hun opmars hebben gemaakt.

3. De werking van de medialogica. De amusementsfunctie van de media overschaduwde steeds meer de informatie-, controle- en platformfunctie. Media identificeren zich minder met de publieke zaak en meer met (de veronderstelde wensen van) het publiek. Onderwerpen en wijzen van berichtgeving worden steeds meer door concurrentieoverwegingen bepaald (Brants & Van Praag, 2005a, pp. 5-8).

De medialogica en concurrentie zorgen er in toenemende mate voor dat media met elkaar concurreren om een scoop, waarbij niet zelden de grenzen van het toelaatbare worden opgezocht. Een recent voorbeeld van het verschuiven van de (ethische) grenzen is het onderzoeken van vuilniszakken van politici voorafgaand aan de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Dit betreft uiteraard een incident, maar het past in een trend waarbij ook de serieuzere media steeds minder aandacht hebben voor de inhoud van de politieke boodschap en er meer aandacht

wordt besteed aan de 'horse race' tussen politici en allerlei niet inhoudelijke zaken, zoals persoonlijke portretten, sfeerverslagen en ander op entertainment gericht nieuws (Brants & Van Praag, 2005b, pp. 69-72).

Door zich meer en meer te richten op entertainment en scoops zouden de media zich mogelijk overgeven aan meer cynische berichtgeving. Volgens de media malaise theorie zou dit bij de nieuwsconsumenten (en kiezers) leiden tot een toename aan politieke apathie en -cynisme en een dalend vertrouwen in overheidsinstituten. Deze theorie, die oorspronkelijk in de VS is ontwikkeld, is overigens in de Nederlandse situatie (nog) niet bewezen (Brants & Van Praag, 2005a, p. 4).

"Journalisten weten steeds vaker hun weg in de ambtelijke organisatie te vinden."

Wel staat vast dat media steeds meer grenzen verleggen in de verslaggeving over politieke gebeurtenissen. Deze ontwikkeling is ook te merken in de relatie tussen media en openbaar bestuur: steeds vaker proberen media ook binnen het openbaar bestuur hun informatie te vinden. Onder meer door de opkomst van nieuwe (digitale) communicatiekanalen lukt dit ook steeds vaker. Ambtelijke diensten spelen hier steeds vaker op in, onder meer door communicatieafdelingen op te zetten of press officers aan te stellen. In 2005 waren er bij de rijksoverheid in totaal al 965 arbeidplaatsen, die verband hielden met externe communicatie (Broeders & Verhoeven, 2005, p. 84).¹

Daarnaast wordt ook buiten de officiële kanalen geprobeerd informatie los te krijgen; een goed voorbeeld hiervan is lekken. Vorig jaar publiceerde De Telegraaf een spraakmakend artikel dat was gebaseerd op lekken. Destijds onthulde de krant dat de AIVD in de aanloop naar de Irakoerlog klakkeloos rapporten van buitenlandse veiligheidsdiensten had overgenomen. Deze onthulling was gebaseerd op informatie van een AIVD-ambtenaar die gelekt zou hebben. Om erachter te komen wat de Telegraafjournalisten precies wisten, luisterde de AIVD hen vervolgens af. Los van de vraag in hoeverre het onthullen van de informatie en het tappen van telefoons

rechtmatig waren, blijft het een extreem voorbeeld hoe het mis kan gaan in de relatie tussen openbaar bestuur en media.

Uit onderzoek onder topambtenaren blijkt dat zij overwegend negatief zijn over de rol van de media (Nieuwenkamp, 2001, pp. 311-314). Als positieve punten worden slechts het uitdragen van voorgenomen beleidsplannen en strategisch gebruik van de media genoemd, bijvoorbeeld door het uitdragen van negatief nieuws tijdens een andere mediahype of positief nieuws in komkommertijd. Veel vaker worden echter negatieve punten genoemd. Vaak wordt opgemerkt dat media veel invloed hebben op de agenda van de Tweede Kamer en dat daarnaast bewindspersonen over het algemeen gevoelig zijn voor media-aandacht. Dit kan leiden tot een verslechtering van samenwerking tussen ministers en (top)ambtenaren. Ook geven ambtenaren aan dat door media opgeblazen incidenten vaak leiden tot te snelle en overhaaste reacties die de media-aandacht alleen maar versterken (Nieuwenkamp, 2001, pp. 311-314).

Dit laatste is vaak het geval tijdens mediahypes. Mediahypes zijn zichzelf versterkende processen: tijdens hypes reageren media ook vaak op elkaar. Een hype begint met een 'key event' en piekt snel om vervolgens langzaam te doven (Vasterman, 2004, pp. 24-32). Er zijn vele voorbeelden van recente mediahypes, zoals de Mexicaanse griep, de arrestatie van Joran van der Sloot en de commotie rond zeilmeisje Laura Dekker. In bovengenoemde gevallen kloppen de media niet eerst bij de verantwoordelijke bestuurders aan voor een reactie, maar bij een politieagent, leraar, maatschappelijk werker of andere contactambtenaren.

Het is belangrijk te weten hoe de media werken (de medialogica) en deze kennis vervolgens te gebruiken. Bepaalde zaken, zoals het autoriseren van interviews, worden al vaak gevraagd, maar men kan ook denken aan het bewust weggeven van primeurs, onderhouden van goede contacten met de pers, het organiseren van pseudo-events (gebeurtenissen of activiteiten die alleen bestaan voor media-aandacht, zoals persconferenties, fotosessies etc.) of het vooraf vaststellen van te bespreken onderwerpen (Van Praag, Brants & De Vreese, 2010, p. 13). Lekken kan

¹ Hierbij zijn arbeidsplaatsen m.b.t. politieke communicatie niet meegeteld

Referenties

- Brants, K. & Van Praag, Ph. 2005a. De media hebben het gedaan. In K. Brants en Ph. Van Praag (Red.), Politiek en media in verwarring; de verkiezingscampagnes in het lange jaar 2002 (pp. 1-20). Amsterdam: Het Spinhuis.
- Brants, K. & Van Praag, Ph. 2005b. Gefascineerd door de horse race; de campagne bij NOS-journaal en RTL-nieuws. In K. Brants en Ph. Van Praag (Red.), Politiek en media in verwarring; de verkiezingscampagnes in het lange jaar 2002 (pp. 1-20). Amsterdam: Het Spinhuis.
- Broeders, D. & Verhoeven, I. 2005. Kiezen uit overvloed. Sociaal-culturele ontwikkelingen in vraag en aanbod in het medialandschap. In W.B.H.J. van de Donk, D.W.J. Broeders & F.J.P.M. Hoefnagel (Red.), Trends in het medialandschap: Vier verkenningen (pp. 67-122). WRR Verkenningen.
- Nieuwenkamp, R. 2001. De prijs van het politieke primaat; Wederzijds vertrouwen en loyaliteit in de verhouding tussen bewindspersonen en ambtelijke top. Delft: Eburon.
- Rosenthal, U. 2001. De media: machtsuitoefening en controle. In Naverslag Landelijk Congres der Bestuurskunde (pp. 14-18). Leiden.
- Van Praag, Ph., Brants, K. & De Vreese, C. 2010. Het wantrouwen tussen politici en journalisten. Bestuurskunde, 19 (1), pp. 11-18.
- Vasterman, P. 2005. Mediahype (Tweede druk). Amsterdam: Aksant.

een probaat middel zijn om bepaalde informatie officieus in de publiciteit te krijgen, bijvoorbeeld om de reacties op beleidsvoorstellen te peilen. Bij lekken is het belangrijk dat de inhoud zowel politiek geautoriseerd als protagonistisch (in overeenstemming met het vigerende of voorgenomen beleid) is, om politiek-ambtelijke verhoudingen niet te verstoren (Nieuwenkamp, 2001, pp. 316-317).

"Lekken kan een probaat middel zijn om bepaalde informatie officieus in de publiciteit te krijgen."

Over het algemeen geldt dat ambtenaren voorzichtig moeten zijn met het ventileren van hun mening, zeker naar mate ze dichter bij bewindspersonen staan (Nieuwenkamp, 2001, p. 319). In het bijzonder tijdens mediahypes moeten ambtenaren terughoudend zijn met overhaast reageren. Dit geldt ook voor berichten die worden gepubliceerd via media, zoals Twitter, en die door journalisten snel opgepikt worden. Aan de andere kant bieden de media ook mogelijkheden om bijvoorbeeld beleidsvoornemens aan een groter publiek uit te dragen; een goede kennis van de werking van de media en een dosis gezond verstand is dan wel essentieel. ■

Media, overheid en voorlichting: een gespannen driehoeksverhouding

Dr. Wim van Noort is werkzaam aan het Instituut Bestuurskunde van de Universiteit Leiden. In dit artikel geeft hij zijn bestuurskundige kijk op de moeizame relatie tussen media, openbaar bestuur en politiek.

Dr. Wim van Noort

De media staan de laatste jaren volop in de belangstelling. Hoewel 'media' het meervoud is van het woord 'medium', wordt het steeds vaker als enkelvoud gebruikt. Dat stamt uit de tijd van Pim Fortuyn in het begin van deze eeuw. Zijn aanhangers schreven zijn dood mede toe aan 'de demonisering van Pim' door niet alleen sommige politici, maar ook door 'de media'. De media zouden links georiënteerd zijn, zich tegen Fortuyn gekeerd hebben en daardoor bijgedragen hebben aan de hetze tegen Pim en zijn aanhangers. Dat beeld van 'de media' bestaat in de ogen van met name PVV-ers nog steeds. Het is dan vooral de publieke omroep die het moet ontgelden en de spreekbuis zou zijn van 'de linkse kerk'. Tijdens een partijbijeenkomst van de PVV in juni 2009 verklaarde het Tweede Kamerlid Martin Bosma op een vraag uit de zaal wat hij gaat doen aan alle rode neuzen bij de staatsomroep NOS: "Ik zou die neuzen gaan afhakken. Ooh, ik zie Clairy Polak al liggen..."

"Het is niet serieus vol te houden dat de media links zijn."

Aan de ene kant is die kritiek wel te begrijpen. Veel journalisten zijn vanouds links georiënteerd en de media hebben jarenlang, net als het gros van de politici, de problemen van de multiculturele samenleving gebagatelliseerd. Aan de andere kant is het niet serieus vol te houden dat de media links zijn. Dat geldt niet voor de twee grootste kranten in Nederland (De Telegraaf en het Algemeen Dagblad), niet voor de commerciële omroepen en niet voor de meeste publieke omroepverenigingen, waarvan alleen de VARA en de VPRO een progressieve signatuur hebben. De laatste jaren hebben media als de Volkskrant en de NOS juist geweldig hun best gedaan te laten zien dat ze niet weer dezelfde fout zullen maken als voor 2002 door nu de stem des volks alle ruimte te geven. Zo was er weinig aandacht voor de teleurstelling onder de SP-stemmers toen de SP, met 25 zetels, bij de kabinetsformatie in 2007 buiten spel stond, terwijl PVV-stemmers alle ruimte kregen hun gal te spuwen toen het erop leek dat de PVV, met 24 zetels, niet betrokken zou zijn bij de kabinetsformatie in 2010. De rechts-populistische kritiek op de media heeft dan ook vermoedelijk vooral te maken met de in die kringen heersende ressentimenten en weerzin tegen de elite.

De leugen regeert

Andersoortige kritiek is dat de media sensatiebelust zijn, incidenten uitvergrooten en daarbij desnoods met een loopje met de waarheid nemen. In 1999 zou Hare Majesteit in een ontmoeting met journalisten de

uitdrukking 'de leugen regeert' gebruikt hebben om de kwaliteit van de berichtgeving in de media te typeren. Dit was ook de naam van een in 2000 begonnen en vorig jaar beëindigd televisieprogramma van de VARA. Ook minister Donner deed een duit in het zakje toen hij eind 2003 verklaarde: "Vrijheid van meningsuiting vergt verantwoordelijkheid, want anders wordt het losbandigheid en eindigt het in verloedering van die vrijheid."

Ook uit academische hoek komt er soortgelijke kritiek op de media. In zijn betoog over de opkomst van wat hij de dramademocratie noemt besteedt de Belgische socioloog Elchardus ruime aandacht aan de media. Volgens Elchardus (2002) stellen de media zich steeds wantrouwiger op tegenover de politiek en politici en blazen zij voortdurend incidenten op tot crises. De commerciële media hebben hierbij het voortouw, maar de andere media voelen zich genoodzaakt hierin mee te gaan. Ook in eigen land zien we hier voorbeelden van, zoals de hysterie over Joran van der S., alle ophef over grieppepidemieën en de media-aandacht voor PVV-leider Wilders in het algemeen en zijn film Fitna in het bijzonder. Volgens Elchardus kijken vooral lager opgeleiden massaal naar commerciële media en omarmen zij populistische waarden. Ook in Nederland is dat het geval. Uit SCP-onderzoek blijkt dat lager opgeleiden en jongeren meer naar commerciële zenders kijken dan hoger opgeleiden en ouderen (SCP, 2004). Bovendien hebben populistische partijen als voorheen de LPF en nu de PVV vooral onder lager opgeleiden grote aanhang.

In empirisch onderzoek wordt dit beeld van de media bevestigd. Te denken valt aan het proefschrift van communicatiewetenschapper Vasterman (2004) over mediahypes, het boek van Van Liempt en Westing (2000) over het conflict tussen het Openbaar Ministerie en het ministerie van Justitie en het boek van Soetenhorst en Zonneveld (2001) over de bonnetjesaffaire: de opschudding over het declaratiegedrag van burgemeester Peper van Rotterdam.

Hieruit komt een weinig rooskleurig beeld van de media naar voren. De berichtgeving is vaak oppervlakkig en sensatiebelust. Verder kiezen media nogal eens partij in plaats van objectief te berichten, praten ze elkaar te vaak na in plaats van zelfstandig onderzoek te doen en het principe van hoor en wederhoor wordt met voeten getreden. Ook lijken de meeste redacteuren en journalisten weinig geneigd de hand in eigen boezem te steken; ze beroepen zich erop slechts de boodschappers van het nieuws te zijn, waarbij ze eraan voorbijgaan dat ze door hun selectie en presentatie van berichten in feite voor een groot deel nieuws creëren.

Het politiek-publicitair complex

Recent bracht de Nederlandse Nieuwsmonitor het rapport Het mediapodium van Wilders uit. Ik citeer: "Wilders heeft sinds zijn vertrek uit de VVD fractie de mediapodia voor het uitkiezen. Wilders is de meest besproken partijleider van een oppositiepartij. Met uitspraken als 'tsunami van islamisering', 'politiek correcte prietpraat' en 'kopvoddentaks' slaagt hij er telkens in de kolommen in de dagbladen te vullen. Van een cordon médiatique is absoluut geen sprake. (...) De berichtgeving rondom Wilders is (...) niet ingegeven door 'linkse vooringenomenheid' noch door rechtse vooringenomenheid. Veeleer is er nog steeds sprake van wat de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling in 2003 'medialogica' heeft genoemd. Media berichten nog steeds allemaal over de uitspraken van Wilders. Wat betreft een Haags huwelijk tussen pers en politiek kan de PVV nog steeds rekenen op een harem" (Nederlandse Nieuwsmonitor, 2010, p. 6)

De interessante vraag die hier natuurlijk uit voortvloeit is of de media door hun uitvoerige berichtgeving de opkomst van Wilders c.s. gestimuleerd hebben. Die vraag is moeilijk te beantwoorden. Aan de ene kant speelt Wilders in op onvrede onder grote delen van de bevolking en vertolkt hij wat velen vinden. Aan de andere kant bieden de media hem dus wel een podium om uitgebreid zijn meningen te ventileren en kreeg hij de afgelopen jaren aanzienlijk meer aandacht dan andere politici als Pechtold en Halsema.

"Politici en media zijn op elkaar aangewezen."

Wilders en de PVV hebben dus een ambivalente relatie met de media. Enerzijds zetten zij zich er tegen af, anderzijds maken ze gretig gebruik van de mogelijkheden die de media bieden, juist door zich af te zetten tegen de elites en de linkse kerk in het algemeen en de media in het bijzonder. Maar ook andere politici hebben een soortgelijke relatie met de media; ze zijn zowel bondgenoten als vijanden. Politici en media zijn op elkaar aangewezen. Politici hebben media nodig om in de publiciteit te komen, media zijn van politici afhankelijk voor nieuwtjes. Media besteden aandacht aan incidenten, waar volksvertegenwoordigers vervolgens vragen over stellen en waar de media dan weer over berichten. Daarom kan men van een

politiek-publicitair complex spreken. Tegelijkertijd zijn politici vaak ook niet gediend van openbaarheid en kunnen media politici niet alleen maken maar ook breken, zodat het ook geen rozengur en maneschijn is.

Professionalisering van voorlichting

Het zou onterecht zijn om nu te concluderen dat alle media sensatiebelust zijn en alleen maar uit zijn op uitvergroting van incidenten. Er zijn wel degelijk media die ook dieper graven en het niveau van goedkope berichten en reportages overstijgen. Ik denk dan aan sommige kranten en weekbladen en ook aan de publieke omroep, met programma's als Andere Tijden en Zembla en bijvoorbeeld de serie die Adriaan van Dis over Zuid-Afrika maakte. Op de commerciële zenders zijn dergelijke programma's echter nooit te zien en de serieuze verslaggeving staat onder druk door teruglopende financiën en de strijd om oplagen en kijkcijfers. Ook de zapcultuur is niet bevorderlijk voor de kwaliteit van de berichtgeving. Wie zich over ingewikkelde kwesties een oordeel wil vormen, zal zich in de materie moeten verdiepen en dan volstaat een vluchtige blik op websites en headlines niet. Maar als media proberen hun toegankelijkheid te vergroten, betekent dat bijna per definitie luchtiger en oppervlakkiger.

De media wordt het ook niet gemakkelijker gemaakt door de professionalisering van de voorlichting van overheidswege. Overheidsinstanties hebben steeds meer voorlichters in dienst, waarbij bovendien de taakopvatting van voorlichters aan verandering onderhevig is. Uit onderzoek van de Universiteit van Amsterdam bleek dat er in Nederland momenteel ruim 150 duizend communicatieprofessionals zijn, die zich exclusief of in belangrijke mate bezighouden met voorlichting en beeldvorming (De Volkskrant, 2010). Dat is een forse toename, terwijl het aantal journalisten, zo'n vijftienduizend, gelijk gebleven is. Toch kan hier niet zonder meer uit concluderen dat er per journalist tien voorlichters zijn, want, aldus onderzoeksleider Prenger, niet de hele communicatiebranche houdt zich bezig met de media. "Wij hebben onderzoek gedaan naar de omvang van de sector in brede zin: ook de afdelingen interne communicatie, die bijvoorbeeld het bedrijfskrantje maken, zijn meegeteld" (De Volkskrant, 2010). Dit weerhield de redactie van de Volkskrant er overigens niet van om in de editie van 4 juni jl., waarin dit bericht stond, als kop te gebruiken "Pr-leger tien keer groter dan journaal".

Daarnaast is het karakter van de voorlichting veranderd. Lange tijd was de overheidsvoorlichting tamelijk neutraal en bestond er een duidelijke afgrenzing van propaganda. Tegelijkertijd was de openbaarheid beperkt; de overheidsvoorlichting was niet alleen op openbaarheid maar ook, zoals de ondertitel van een in 1997 verschenen proefschrift luidt, op toedekken en geheimhouding gericht (Wagenaar, 1997). Nu heeft de voorlichting ook beïnvloeding van pers en publieke opinie en de verkoop van het beleid ten doel, waarbij de mores reukelijker geworden zijn. Men noemt dat ook wel 'overheidscommunicatie' en het lijkt er wel eens op dat een betere communicatie de oplossing voor alle problemen is. Het idee is dan dat als men maatregelen beter verkoopt,

het publiek c.q. het electoraat ze meer zal accepteren. Tot excessen als in andere landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, heeft dit nog niet geleid, hoewel men vraagtekens kan plaatsen bij de werkwijze van de voormalige spindoctor van minister-president Balkenende Jack de Vries, die onder journalisten de bijnaam 'Jack het lek' had. In het algemeen heerst er wantrouwen tussen journalisten en voorlichters, die elkaar tegelijkertijd ook weer nodig hebben. Op zichzelf is het niet problematisch dat publieke organisaties aan PR doen, mits er een duidelijke scheiding bestaat met journalistiek. Wat veel publieke organisaties, ook universiteiten, tegenwoordig doen, is onafhankelijke journalistiek afschaffen ten gunste van in glossy magazines verpakte verkooppraatjes. Journalisten die mediatrainingen verzorgen voor politici, geven er evenmin blijk van zich bewust te zijn van de noodzaak van die scheiding.

"In het algemeen heerst er wantrouwen tussen journalisten en voorlichters."

The Good, the Bad and the Ugly

De politieke strijd is in sterke mate een gevecht om beeldvorming, betekenisgeving en interpretatie. Media, voorlichters en politici mengen zich alle drie in dat gevecht. Ze hebben elkaar nodig, maar zijn tegelijkertijd antagonisten. Ieder van die drie vindt zichzelf goed en de twee andere partijen bad en ugly. Maar in feite hebben ze alle drie goede, slechte en lelijke trekken.

Media hebben in een politieke democratie een onmisbare functie door gezagsdragers kritisch te volgen en te onthullen en openbaren. Maar ze dragen, de commerciële media voorop, ook bij aan incidentalisering en emotionalisering. Het gros van de journalisten, een

uitzondering als Pieter Hilhorst daargelaten, is weinig bereid tot reflectie en beroept zich wanneer er kritiek is op hun optreden, op de vrijheid van meningsuiting. Voorlichters kunnen bijdragen aan transparantie van beleid en besluitvorming en voorlichting kan ook een beleidsinstrument zijn (denk aan de bekende Postbus 51-spotjes). Voorlichters hebben met diverse vraagstukken te maken waar ze hun weg in moeten vinden, zoals de vraag of ze loyaal zijn aan het beleid of aan een bewindspersoon en hoever ze gaan met het verkopen van beleid. Voorlichters geven net zo min als de meeste journalisten blijk van behoefte aan reflectie.

Politici hebben een zware, matig betaalde en vaak weinig dankbare functie en bekommeren zich om de publieke zaak. Maar ze zijn ook sterk op de korte termijn gericht en moeten voortdurend scoren. Politici die zich hieraan onttrekken en in betrekkelijke stilte hun werk doen, krijgen het verwijt dat ze onzichtbaar zijn en hebben een grote kans niet opnieuw gekandideerd te worden.

Bestuurskunde is zowel een empirische als een normatieve wetenschap. Dat houdt in dit geval in dat bestuurskundigen zowel beschrijven hoe de media de politieke besluitvorming beïnvloeden als alle betrokkenen een spiegel voorhouden. Bestuurskundigen delen geen gele of rode kaarten uit, maar confronteren verslaggevers, voorlichters en politici met hun praktijken. Veel journalisten, communicatieadviseurs en volksvertegenwoordigers willen ongetwijfeld bijdragen aan een goed in de zin van effectief en legitiem openbaar bestuur, maar moeten opereren in een krachtenveld en hebben met rollenconflicten te maken. Het is een illusie te verwachten dat de vulgarisering van de media te stoppen is, al is het maar omdat veel burgers niet anders willen dan GeenStijl. Maar Hare Majesteit was te kras en ongenueanceerd, want de leugen regeert niet.■

Referenties

- De Volkskrant. 2010. Pr-leger tien keer groter dan journaal. Via http://www.volkskrant.nl/binnenland/article1386274.ece/Pr-leger_tien_keer_groter_dan_journaal.
- Elchardus, M. 2002. De dramademocratie. Tilt: Uitgeverij Lannoo.
- Nederlandse Nieuwsmonitor. 2010. Het Mediapodium van Wilders. Via http://www.nieuwsmonitor.net/d/79/wilders_podium_pdf.
- Sociaal en Cultureel Planbureau. 2004. Achter de schermen. Een kwart eeuw lezen, luisteren, kijken en internetten. Den Haag.
- Soetenhorst, B. & Zonneveld, M. 2001. Afrekenen met Peper. Amsterdam: Van Gennep.
- Van Liempt, A. & Westing, G. 2000. Klem in de draaideur. Arthur Docters van Leeuwen en het Ministerie van Justitie 1995-1998. Uitgeverij Balans.
- Vasterman, P. 2004. Mediahype. Amsterdam: Aksant.
- Wagenaar, M. 1997. De Rijksvoorlichtingsdienst: Geheimhouden, toedekken en openbaren. Den Haag: SDU.

Media hype in the Monarchy; How the torrent of images and sounds shakes a centuries-old institution.

In modern western constitutional monarchies, the King and Queen are the remaining stabilizing factors while the political landscape is ruptured by a divided population of voters. The media have also changed remarkably since the early days of the world's monarchies. However, Queen Beatrix of the Netherlands has adapted to the changing circumstances.

Julia van Proosdij

functional and more political involvement of the monarch and a positive influence on the symbolic and more personal approach of the monarch on the monarchy. Three dimensions will be tested, i.e. a functional-symbolic dimension, a political-nonpolitical dimension and a personal-nonpersonal dimension.

"How did media coverage influence the monarchy over the last thirty years?"

How incremental change can come about

Streeck and Thelen identified five modes of incremental institutional change that they call displacement, layering, drift, conversion and exhaustion. These models will be discussed below.

Displacement is a process that can occur in organizational fields. Within the institutional framework a new model emerges, which calls into question the old organizational forms that were previously taken for granted. New practices gain salience above old practices as a growing number of actors within an institution choose the new practices over the old ones. (Streeck and Thelen, 2005, p. 22).

Layering is the type of reform that occurs around the elements of institutions that cannot be changed. Layering can set in motion path-altering dynamics through differential growth. The introduction of new elements sets in motion dynamics that will drive out the old system as the dominant one: the old system shrinks in relation to the new elements (Streeck and Thelen, 2005, p. 24).

Drift occurs without explicit political maneuvering. The world around an institution evolves which alters the scoop, meaning and functions of institutions. Drift can also be caused by incomplete regulatory or the non-existence of rules (Streeck and Thelen, 2005, p. 25).

Conversion happens when existing institutions are adapted to serve new goals. Conversion is made possible by the gaps that exist between institutionalized rules and their enactment due to political compromise (Streeck and Thelen, 2005, p. 26). Actors will strategically fill in the gaps and interpret the rules in their own interest. (Streeck and Thelen, 2005, p. 27).

The monarch has to closely follow all the important changes in society. At the same time the monarch has to represent the factors that bind the people in his or her country and give them something to hold on to. This includes all political beliefs and movements in society. Queen Beatrix is well aware that, in order for the monarchy to continue, it has to be supported by a majority of the parliament and thus of the people (Manning, 1991, p. 39). The change that occurred in the monarchy has not been very apparent to most of us, which is mainly the result of its incremental nature. Queen Beatrix has reigned since 1980. The Queen is the core of the institution of the monarchy in the Netherlands. This paper will analyze her adaptations of institutional change during her reign, but will focus mainly on media attention for affairs and scandals and how this has influenced the changes. Years of scandals and hypes will be compared to relatively quiet years. Therefore, this paper will answer the following research question: "did media coverage influence the monarchy over the last thirty years?"

This paper hypothesizes that scandals and subsequent media hypes have had a negative influence on the

Exhaustion leads to institutional breakdown rather than change. The collapse is gradual and due to self-consumption, decreasing returns and overextension due to the limited growth of institutions (Streeck and Thelen, 2005, p. 30).

Media

When certain media become interested in a particular popular topic, they will look into it as long as it is necessary to find new facts or information. Vasterman (2005) speaks of news waves, that can become self reflecting (Vasterman, 2005, p.23). When a subject or issue becomes a 'hype', the media exploit the news. He defines a media hype as a news wave throughout the media that is the product of a self-reproductive process where news does not only generate subsequent news, but also generates societal implications. These societal implication will then also be presented as news (Vasterman, 2005, p.23).

The concept of positive linking is introduced by Van Ginneken (1999, p. 94). When media pay a lot of attention to a certain issue, more people will become aware of the issue and more related stories will emerge. The outset of a hype is a key event: one first event brings about curiosity within the media, which sets in motion the circle of increasing returns (Vasterman, 2005, p. 26). A media hype is thus carried by a wide range of media, has one event as its starting point and quickly reaches its peak. The hype continues through self-reproductive processes and increasing returns (Vasterman, 2005, p. 31). When events occur that are of the same type or the same theme within a certain institution (Vasterman, 2005, p. 35), it triggers the media to start a new snowball effect on the next affair.

"When a subject or issue becomes a 'hype', the media exploit the news."

Scandals in the monarchy

The Zorreguieta-affair, the Marguarita-affair and Mabelgate followed each other up in the period 1999 until 2003. This could easily have been a snowball-effect; due to the Zorreguieta-affair, the Royal family was high on the media's agenda. When the Marguarita-affair occurred, all eyes were on the Queen already, so it was not much of an effort to convince people that the Royal family was scandalous. The same is true for Mabelgate, which also occurred in 2003. Mabelgate was the most dramatic scandal; practically everyone had an opinion about Mabel's past love life with criminal Klaas Bruinsma. It is possible that this was due to the timing of the scandal. Since the media were already focused on the Royal family they did not diminish attention of this third scandal.

All three affairs had a key event, but the very first key event was the announcement of Willem-Alexander and Maxima's engagement. Because Maxima's father played a part in the Junta-regime in Argentina, Willem-Alexander's choice of marriage was disputed upon. Maxima's father had to apologize. Marguarita and her husband De Roy van

Zuidewijn claimed in 2003 that the Queen was monitoring. This affair was exaggerated, possibly due to the fact that the media were still on edge because of all the arousal around the marriage of Willem-Alexander and Maxima. When in June 2003 the engagement of Friso and Mabel was made public, it became clear that Mabel had been befriended with Klaas Bruinsma, a famous Dutch criminal and drug-trafficker, from 1989-1991. Bruinsma died in 1991, and crime reporter Peter R. de Vries revealed their relationship on television in 2003. Mabelgate was the last and most dramatic scandal, and at this point the Royal family had to give in: Friso and Mabel were allowed to marry, but Friso would no longer be in line to the throne.

The Christmas Speeches

Every year at Christmas the Queen addresses the public via television and radio. The Christmas speech provides Beatrix with an opportunity to address issues she considers important. In 1980 and 1981 Beatrix regarded the speech as a Christmas greeting in which she described some of her own personal feelings and thoughts. She then spoke of all the sorrow in the world, threats to the world, and the powerlessness of the individual. From her third Christmas speech onwards, she spoke about current themes; in 1982 this was the economic crisis that held the Netherlands in their grip. In the speeches from 1996 until 2000 she said less about current incidents, mainly because in that period she was blamed for being too influential. From 2000 onwards, Beatrix has been mentioning current issues related to her personal life. She has become more explicit about these topics than she was before. There have been suggestions that the references of her relatives had something to do with the 'modernization of the monarchy', but another explanation is that during those years there was a lot going on in her personal life (Van Baalen, 2005, pp. 43-45). In her speeches there is a decline in her interference in politically sensitive issues or current themes and an increase in issues concerning her personal life. This can be regarded as a tendency towards a more ceremonial role of the Queen and a diminishing political relevance. The results for the years 1982, 1996, 2001 and 2003 are shown in Table 1. In 1982 the main topic was the economic crisis, whereas 1996 was all about spiritual and religious

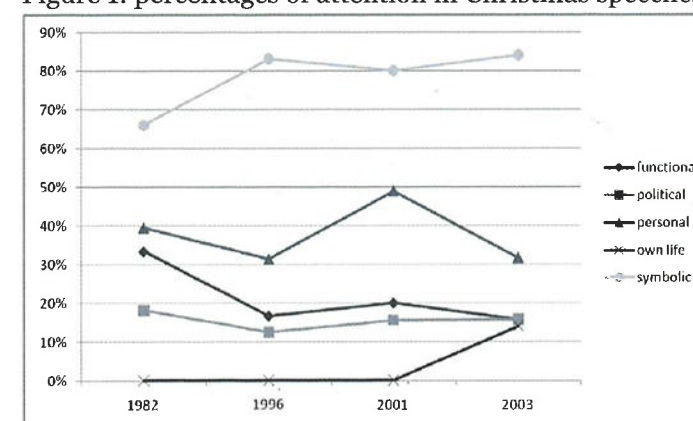
ways to deal with death as a result of two disasters with many casualties. In 2001, the theme was influenced by the attacks of 9/11 in the United States and strong emphasis was put on the message to people of how to be tolerant towards each other. In 2003 Beatrix first said something about her family, and the theme was the legacy of her mother. In structure, this speech was very different from the other three.

Table 1: percentages of attention and framing in Christmas speeches.

	Functional	Political	Personal	Own life	Spiritual/ Religious
1982	33%	18%	39%	0%	6%
1996	17%	13%	31%	0%	38%
2001	20%	16%	49%	0%	16%
2003	16%	16%	32%	14%	12%

As table 1 shows, the occurrence of functional phrases diminished and that of symbolic phrases increased. This effect is reinforced by the fact that the queen started speaking about her own life, such as how much she looks forward to Friso and Mabel's wedding and how much she enjoys having a grandchild. If this effect would be incorporated in the functional-symbolic dimension, it would be even more apparent. The personal dimension reached its culminating point in 2001, due to the personal address to people not to hate, but to love each other and be tolerant. Therefore the personal dimension does not really show much influence of the media hypes. The political stream seems to be fairly unaltered. There is not much difference in the political message throughout the years.

Figure 1: percentages of attention in Christmas speeches

¹This will be done in my Master Thesis, which is forthcoming this autumn.

References

- Bovend' Eert, P. P. T & Kummeling, H.R.B.M. 2004. Het Nederlandse parlement. Deventer: Kluwer.
- Gitlin, T. 2002. Media Unlimited, hot the torrent of images and sounds overwhelms our lives. New York: Holt Paperbacks.
- Manning, A. F. 1991. De monarchie in Nederland. Res Publica (1), pp. 25-40.
- Streeck, W. & Thelen, K. 2005. Introduction: Institutional change in advanced political economies. In Streeck, W. & Thelen, K. (Eds). Beyond continuity: institutional change in advanced political economies. Oxford: Oxford University Press, pp. 1-39.
- Van Baalen, C., Bos, A., Brouwer, J.W., Van Griensveren, P., De Jong, R. & Ramakers, J. 2005. Koningin Beatrix aan het woord 25 jaar troonredes, officiële redevoeringen en Kersttoespraken. Den Haag: SDU.
- Van Ginneken, J. 1999. Brein-bevingen. Snelle omslagen in opinie en communicatie. Amsterdam: Boom.

The Christmas speeches show the decrease in functional phrases and the increase of symbolic language. This points towards displacement as well as to conversion. The decrease in functional lines combined with the rising salience of more personal themes in the speeches redeploys the old institution to a new purpose: the symbolic function of the queen as a mother of the nation. People can now identify with the Queen on a personal level rather than being addressed about the hardships of the world. But it is also a rediscovery of a task the monarch has always had; that of head of nation.

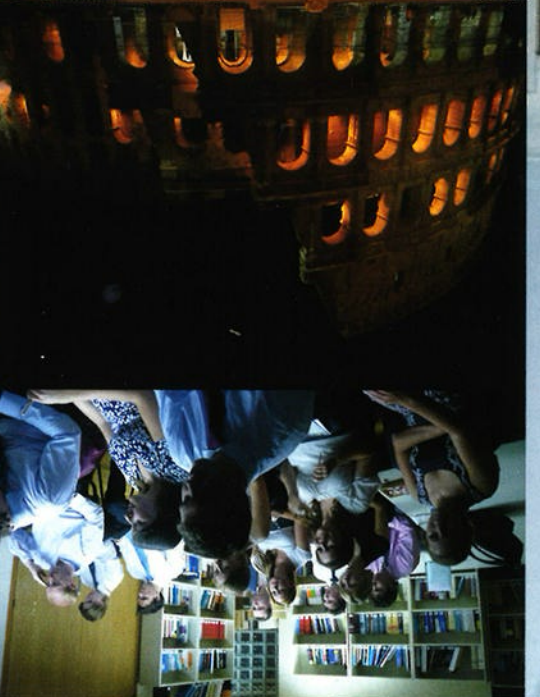
Overall, conversion seems to be a fair explanation of this change, but displacement fits even better. The institutional incoherence of the dissatisfied parliament encourages the single most important actor in the monarchy to deviate her behavior and give new salience to an already existent ingredient of the monarchy: the symbolic function.

"People can now identify with the Queen on a personal level rather than being addressed about the hardships of the world."

As pointed out in an earlier section, the media did hype the affairs and scandals. But did it have a real influence on the monarchy? In the light of the Christmas speeches the media did appear to have an effect. In her 2003 speech Beatrix even claimed to look forward to Mabel and Friso's marriage. She also put strong emphasis on positive things in her family: for example the birth of Amalia, her granddaughter. Since she never spoke of these personal details of her own life before, this could be a direct result of the media hypes. The Christmas speech got a new purpose: it converged to a channel for the Queen to tell her people how she feels about certain events in her personal life. The institution thus changed a bit, it became more symbolic through the new dimension in the Christmas speech.

As an answer to the questions posed earlier on, some assumptions that were brought up in the hypothesis can be excluded. The political involvement of the Queen in the Christmas speeches did not differ very much throughout the years. The Queen obviously pays attention to provide a political message as a stable part of her speech, though never in more than eight sentences. The hypothesis may be correct with regard to the degree of symbolism as a result of pressure due to media hypes.

However, more research is necessary in order to be able to exclude other variables.¹ ■

De week van... Atie de Ruiter

Atie de Ruiter begint in september als derdejaars bestuurskundestudent en tweedejaars rechtenstudent. Naast haar twee studies houdt Atie zich bezig met haar baantje als student-assistent, haar vriendinnen, haar tweede baantje in de supermarkt, feestjes en andere activiteiten. Bestuurskundige Berichten liet Atie een week lang van 7 t/m 11 juni een dagboek bijhouden over haar studie en alles wat ze daaromheen deed.

Atie de Ruiter

Maandag 7 juni

Deze week zit ik, net als alle studenten van de universiteit Leiden hard te blokken voor mijn tentamens. Het is even moeilijk met plannen; de tentamens, mijn werk en ook nog een klein beetje sociaal leven tussendoor, dus daarom begin ik deze ochtend vroeg. Morgen tentamen Inleiding Burgerlijk Recht, dus ik zit deze laatste dag vooral verwijzingen bij de wetsartikelen te schrijven, post-its in mijn wetbundel te plakken en via internet de rechtsregels van de arresten op te zoeken. Tussendoor nog even voor mijn werk, als student-assistent voor Mark Rutgers, taxi's regelen voor de buitenlandse gasten en hapjes voor de borrel woensdag. Deze week is er namelijk een conferentie over Public Values, een vervolgonferentie naar aanleiding van een conferentie in Kopenhagen, waar ik als student-assistent veel voor moet regelen. Ik werk daarnaast ook als caissière in de supermarkt vlak naast mijn huis. Vanavond nog even drie uurtjes achter de kassa en daarna gezellig met mijn tweelingzus op de bank private practice en army wives kijken.

Dinsdag 8 juni

Deze ochtend gaat jammer genoeg om zes uur al mijn wekker. Nog niet helemaal wakker sta ik om zeven uur bij de supermarkt. Voor de winkel open gaat moeten eerst nog de lades geteld worden en de geldautomaat gevuld worden. Gelukkig hoef ik alleen dat te doen en sta ik om negen uur al weer buiten. Als ik thuis kom, blijkt dat een van de conferentiegasten heeft afgezegd. Dat is wel een domper, aangezien het hotel en bijkomende arrangement nu al vaststaan.

Ik neem in de trein nog even snel mijn JoHo-samenvatting door. Het tentamen bestaat uit open vragen, in tegenstelling tot de meeste rechtentamens jammer genoeg geen multiple choice. Na het tentamen nog even met een paar studenten uit mijn werkgroep nakletsen in van der Werff. Daar horen we dat een van onze werkgroepgenootjes uit de zaal is gezet, omdat hij teveel in zijn wetbundel heeft geschreven. Dat betekent bij dit vak waarschijnlijk een half jaar studieachterstand. 's Avonds nog even met mijn zus en een collegaatje naar de sportschool.

Woensdag 9 juni

Vandaag kan ik gelukkig iets langer blijven liggen. Ik moet 's ochtends nog even leren voor het tentamen Europeanisering en Binnenlands Bestuur voor bestuurskunde van vrijdag. Daarna even langs het gemeentehuis, je zou toch bijna vergeten te stemmen, en na een korte sprint halen we (mijn zus en ik) nog net de bus naar Utrecht. We hebben afgesproken met vriendinnen van onze oude middelbare school, die we nog regelmatig zien. Ik moet om half zes weer in Leiden zijn, want dan is de openingsborrel van de conferentie in het FSW-café. Het is interessant om te zien wat de taken van de docenten zijn als ze geen hoorcolleges geven of papers nakijken. Volgens een van de Amerikaanse gasten leven we hier in Nederland trouwens levensgevaarlijk, zo fietsen zonder helm. Jammer genoeg voor de buitenlandse gasten is het echt Nederlands weer, het regent pijpenstelen. Weer thuis met spanning wachten op de uitslag van de verkiezingen. Als ik naar bed ga om half twee staat de PvdA nog steeds met één zetel voor op de VVD.

Donderdag 10 juni

Vandaag begint de conferentie echt. Het is een zeer interessante dag, hoewel er nog wel snel een beamer geregeld moet worden omdat die van ons kapot gaat. Er zijn hele uiteenlopende ideeën en papers die dag en boeiende gedachtewisselingen.

Hoewel ik als tweedejaars student soms niet helemaal de snelheid van het academisch Engels kan volgen, is de essentie van het gesprek wel duidelijk en zeer leerzaam. Het is ook leuk dat er een paar jonge promovendi zijn en om te horen wat hun ervaringen zijn. Na de borrel en het diner stap ik in de trein naar Utrecht. Daar ga ik met vriendinnen stappen in het Pakhuis. We hebben het zoals altijd warm in de kroeg, maar dat verandert snel als we op de weg naar de auto in een hoosbui terecht komen. Aangezien ik morgen tentamen heb, ben ik de BOB.

Vrijdag 11 juni

Vanmiddag tentamen Europeanisering en Binnenlands Bestuur. Gelukkig valt het tentamen mee en staan we al weer snel buiten. Doordat iedereen redelijk snel klaar is, kunnen we nog even met zijn allen koffie drinken bij Lebkov. Thuis kijkt de hele straat naar de openingsceremonie van het WK. Vanavond bij een vriendin in 't dorp nog een filmavondje, dus hiervoor moet ik snel doornemen welke papers er morgen besproken zullen worden op de conferentie. We hebben voor de film Ghost of Girlfriends Past gekozen, lekker met z'n allen een meidenfilm kijken. Als ik 's nachts naar huis fiets, kan ik bijna niet ophouden met gapen. Morgen weer een dag. ■

Bestuurskunde

Bestuurskunde Wetenschap

Beleid

Leid

Theorie

Theorie

Bestuur

Bestuur

Europa

Praktijk

Praktijk

Rijk

Rijk

Parlement

Parlement

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Bestuur

Word nu lid van de Vereniging voor Bestuurskunde voor het Speciale studententarief van € 16,80 per jaar.

Je ontvangt dan gelijk vier keer per jaar het tijdschrift Bestuurskunde.

Meer informatie? Surf naar www.bestuurskunde.nl

Vereniging voor Bestuurskunde

DE BRUG TUSSEN THEORIE EN PRAKTIJK

De Eerste Jaars Dagen 2010

Charlotte Wagenaar

Een goed begin van je studietijd is natuurlijk een kennismaking met je medestudenten en je studievereniging. Om die reden verzamelde een groep van 50 nieuwe B.I.L.-leden en bestuursleden op donderdag 12 augustus op Leiden Centraal om deel te nemen aan de eerstejaarsdagen van de B.I.L. in Noordwijk. Na een busrit en stevige ochtendwandeling arriveerden we bij het hostel, waar we direct kennis konden maken door middel van het namenspel, een voorstelrondje en een potje 'woesh, boink, pauw, vliegtuig, metro etc spel'. Hiervan krijg je honger, dus was het tijd voor een lunch in de duinen, gevolgd door een bezoekje aan het strand. De middag was goed gevuld met touwtrekken, zwemmen, zonnen, trefballen en vooral chillen met de groep. Onder het genot van een wijntje, een biertje of wat fris vloog de middag voorbij en waren we voor de regenbuien weer binnen. Na terugkomst bij het hostel konden de kamers worden verdeeld en werd er gegeten. Het avondprogramma bestond uit een pubquiz van het aankomende bestuur en een avondje stappen in Noordwijk. Na het eten kreeg iedereen de gelegenheid zijn of haar party-outfit aan te trekken en konden we vertrekken.

Met een eigen bus vertrokken wij naar het uitgaanscentrum van Noordwijk, waar in het Zeepaardje een voorproefje van een B.I.L.-feest konden vieren. Een paar uur later stapte iedereen weer zonder kleerscheuren uit de bus bij het hostel en was de eerste dag voorbij.

De volgende ochtend begon met een voedzaam ontbijtje gevolgd door een enerverende sessie gepersonaliseerd ochtendgymnastiek. Hierop volgde het stickerspel en de lunch. Na de lunch was er nog tijd voor een potje B.I.L.-Bingo dat zowel amusant als leerzaam bleek te zijn en er konden mooie prijzen worden gewonnen. In de loop van de middag begaven wij ons weer richting Leiden, waar het programma nog enkele uurtjes zou voortduren. Een boottocht deed ons kennismaken met Leiden vanaf de singels. Na een drankje in de zon op het terras kon de honger worden gestild bij het pannenkoekenhuis. Met een heerlijk geurende pannenkoek werd de dag afgesloten en kon er worden nagepraat over deze succesvolle eerstejaarsdagen! ■

De B.I.L. ontdekt Athene en Rome

Tijdens een lustrumjaar is het gebruikelijk om terug te kijken op het verleden. Wanneer we terugkijken op de historie van de opleiding Bestuurskunde, dan zijn er twee Europese steden van grote invloed geweest op deze studie: Rome en Athene. Voor het eerst in de B.I.L.-geschiedenis werd er tijdens een studiereis een bezoek gebracht aan deze twee steden. Op zaterdag 26 juni 2010 vertrokken 22 enthousiaste B.I.L.'ers naar Athene om vervolgens op 30 juni 2010 door te vliegen naar Rome.

Linda de Sevren Jacquet & Daniël Dijkstra

Zondag 27 juni 2010

Na de nachtelijke aankomst in Athene was iedereen blij dat het programma op zondag pas laat in de ochtend begon. De enige activiteit op deze dag betrof een bezoek aan het Akropolis museum. Tijdens ons bezoek, waarbij de groep werd opgesplitst, werd ons de geschiedenis en de betekenis van de Akropolis uitgelegd. De groep met voornamelijk mannen zal hier echter weinig van hebben meegekregen, aangezien de rondleiding werd gegeven door een heuse Griekse godin.

Na het bezoek aan het museum hadden we de rest van de middag vrij. De meesten besloten de Akropolis te bekijken en met ruim 30 graden liepen zij naar boven. Eenmaal boven bleek pas hoe groots en prachtig het bouwwerk is en tevens hadden we een prachtig uitzicht over de stad.

's Avonds leek het de groep leuk om met zijn allen te gaan eten. Dit hield in dat we eerst een tafelschikking moesten maken voor 22 man, en dat bleek zo simpel nog niet. Maar liefst een half uur en veel gemopper later, ook van de locals, bleek de eerste optie toch de beste. De rest van de avond werd door iedereen anders ingevuld.

Maandag 28 juni 2010

Vandaag stond een drukke dag vol activiteiten op het programma. Om te beginnen gingen we naar het ministerie van financiën. Gezien de Griekse financiële situatie was iedereen erg benieuwd naar hun presentatie. Na een rit met de metro kwamen we aan bij het ministerie alwaar we werden ontvangen door Nancy Theofilakou en George Manolas. Tijdens de presentatie kregen we te horen hoe het ministerie is opgebouwd en hoe het om gaat met de financiële crises. Zo hoorden we natuurlijk dat de Griekse overheid miljarden heeft geleend van verschillende EU landen en dat ze denken dat ze dit binnen 3 jaar kunnen terugbetalen. Wij zetten hier onze vraagtekens bij.

Na de lunch was het tijd voor een bezoek aan de Nederlandse ambassade en het Nederlands Instituut in Athene. We werden ontvangen in een statig gebouw waar we naar de bibliotheek werden geleid, hier maakten we kennis met Natasha Apostolidi, Hans Renia en Willem Ledeboer. Eerst vertelde dhr. Ledeboer meer over het werk van het NIA. Het NIA heeft contact met verschillende Nederlandse universiteiten, waaronder Leiden, en helpt om vooral Griekse studenten te informeren naar de mogelijkheden om in Nederland te studeren. Na een korte break vervolgden merv. Apostolidi en dhr. Renia de bijeenkomst met een uiteenzetting over de werkzaamheden van de Nederlandse ambassade. Traditioneel werd het bezoek aan de ambassade afgesloten met een borrel.

Deze volgende activiteit betrof een bezoek aan de Ombudsman Offices. Konstantinos Damaras vertelde ons daar wat het werk van de ombudsman inhoudt. Na de Van Braamlezing door dhr. Brenninckmeijer waren velen van ons al op de hoogte van de werkzaamheden van de ombudsman. Toch leek er echter wel een verschil te zitten tussen Griekenland en Nederland, want de Grieken bleken erg veel waarde te hechten aan sekse gelijkheid op de werkvloer.

Tot slot stond een rondleiding bij het Parlement op het programma. Gezien de voetbalwedstrijd die een uur later zou beginnen mocht de rondleiding koste wat kost niet

uitlopen. Elke minuut keek er dan ook iemand zenuwachtig op het horloge om vervolgens op Daniël af te stappen die de gids vriendelijk verzocht om echt niet uit te lopen. De gids gaf hier gelukkig gehoor aan.

Om iets voor vijf kwamen we aan bij het Hard Rock Café en de oranje stemming zat er goed in: blouses werden ingeruimd voor oranje shirts en de gadgets kwamen te voorschijn. Alleen bleek er in het Hard Rock Café geen geluid te zijn bij de wedstrijd. Dit resulteerde in een massale volksverhuizing in de rust. Wat moeten die Grieken wel niet gedacht hebben van die oranje malloten die door het metrostation renden? Gelukkig waren we ruim op tijd bij het volgende café om Nederland te zien winnen.

Dinsdag 29 juni 2010

Vandaag was alweer de laatste dag in Athene. Er waren maar twee activiteiten gepland voor vandaag zodat we de middag vrij hadden. We zijn eerst 's ochtends naar de City Hall gelopen voor een rondleiding. De entreehal was prachtig en ook de rest van het gebouw voldeed aan de verwachtingen. Na de rondleiding gingen we naar een vergaderzaal waar we de historie van het pand kregen uitgelegd en waar we tijd hadden om vragen te stellen.

Voor de tweede activiteit gingen we naar het Supreme Court al waar we een hoge rechter van het gerechtshof ontmoetten. Na een ietwat onsamenhangend verhaal besloten we een aantal simpele vragen te stellen, met als poging meer duidelijkheid te krijgen. Helaas was het Engels van de rechter niet toereikend en werden onze vragen beantwoord met veel zwijgen of met een antwoord dat totaal niet bij de vraag paste.

Hierna hadden we nog genoeg vrije tijd over en bijna iedereen besloot om naar het strand te gaan. Een taxi aanhouden was al een avontuur, de taxirij was nog erger.

Het verblijf in Athene werd die avond door menig B.I.L.'er afgesloten door het Griekse nachtleven onveilig te maken.

Woensdag 30 juni 2010

Deze dag stond er niets bestuurskundigs op het programma. De groep verplaatste zich alleen van Athene naar Rome. Door de avond die aan deze dag voorafging was dit echter al zwaar genoeg voor sommigen. Toch koos bijna iedereen ervoor om eenmaal aangekomen in Rome meteen op ontdekkingsstocht te gaan. Tot in de late uurtjes hingen de B.I.L.'ers de toerist uit in Rome.

Donderdag 1 juli 2010

Op donderdag stond er een Nederlandse dag op het programma. In alle vroegte werd allereerst de Nederlandse Ambassade in Rome bezocht. Hier werden wij ontvangen door mensen van de culturele-, economische- en politieke afdeling. Tijdens het één uur durende betoog werd ons veel duidelijk over Rome. Het is erg rijk aan cultuur, de economische situatie is zorgelijk en de politieke situatie is op zijn minst heel apart te noemen. Dit was vooral te danken aan dat ene markante figuur, ome Silvio.

Het tweede deel van de dag zou zich volledig afspelen in Vaticaanstad (je zou dus eigenlijk kunnen zeggen dat de B.I.L. voor het eerst drie zelfstandige staten heeft bezocht). De twee personen die ons gedurende drie activiteiten begeleiden waren Henriette barones van Lynden-Leijten (en haar trouwe volger Melle) en Monseigneur Kasteel. De eerste activiteit vond plaats op de Ambassade van de Heilige Stoel. Hier probeerde de barones uit te leggen wat de betreffende ambassade doet, maar het was toch erg lastig te begrijpen wat de vertegenwoordiging van Nederland in Vaticaanstad nou precies als doel heeft. Vervolgens nam Monseigneur Kasteel ons mee naar een exclusief kapelletje onder de Sint Pieter. Hier kregen wij een goed beeld van zijn (hoge) positie binnen de kerk en ook de moeilijke huidige situatie kwam aan bod. De afsluiting van ons bezoek aan Vaticaanstad betrof een rondleiding in de cava onder de Sint Pieter. De uitleg over het gangenstelsel onder de Sint Pieter was erg interessant en velen kregen er nog een opfriscursus Duits gratis bij.

's Avonds waaierde iedereen uit naar de vele heerlijke Italiaanse restaurantjes waar vooral Prosecco werd genuttigd. De dag werd uiteindelijk afgesloten op Piazza Navona en Campo de Fiore met een drankje/cocktail.

Vrijdag 2 juli 2010

Op vrijdag was het weer vroeg dag met een bezoek aan de Agency for the Promotion on European Research. Ondanks het tijdstip kon de vrouwelijke helft van de groep de aandacht erg goed bij het verhaal van Ben Kubbinga over APRE houden. Dit agentschap verschaft informatie, trainingen en assistentie als het gaat om onderzoek op Europees niveau. Voor onze volgende activiteit hoefden we ons niet te verplaatsen, want de NOS-correspondent Andrea Vreede kwam naar APRE toe. Het vraag- en

antwoordgesprek met haar was enorm interessant. Ze deelde haar ervaringen met de Italiaanse media en politiek met ons waardoor wij een beter beeld kregen van de toch wat vreemde Italianen.

Na een wandeling van een half uurtje kwamen we uit bij de Chamber of Deputies. Hier kregen wij een rondleiding door een zeer indrukwekkend gebouw waar het Italiaanse parlement zitting heeft. Vooral de zaal waar de vergaderingen worden gehouden was verbluffend mooi. De laatste activiteit van de dag betrof een bezoek aan het Ministerie van Financiën. Wij werden hier 'gebruikt' om de nieuwe hervormingsplannen van het ministerie aan te horen. Vragen konden dan ook niet worden gesteld, maar ons bezoek ging toch niet ongemerkt voorbij. Er verscheen namelijk een publicatie van ons bezoek op de site van het ministerie (deze is te lezen op bilboard.nl).

Om 15.30 was het tijd om naar Villa Borghese te gaan. Hier was namelijk het Fifa Fan Fest en daar kon op een groot scherm de wedstrijd Nederland-Brazilië worden gevolgd. De uitslag gaf reden voor een enorm feest. De B.I.L.'ers en veel andere Nederlanders gingen na het laatste fluitsignaal dan ook helemaal los en heel Rome werd op z'n kop gezet. Al zingend en nagetoeterd door vele auto's werd uiteindelijk de weg naar het hostel weer gevonden.

Zaterdag 3 juli 2010

De laatste dag stonden er drie activiteiten op het programma. Aan het einde van de ochtend werd het Vittoriano Monument bezocht. Hier kregen wij door Hans de Valk van het koninklijk Nederlands Instituut te Rome een rondleiding. Hij maakte duidelijk dat dit monument een belangrijke rol heeft gespeeld in Rome en het was voornamelijk bedoeld als tegenhanger van het grootste

religieuze gebouw in de stad, de Sint Pieter.

In de gigantische hitte, maar met ijsje, werd na dit bezoek de Link Campus University opgezocht. Hier ontmoetten wij Marco Ricceri, Marco Emanuele en enkele studenten. In dialoog met hen werden voornamelijk Europese kwesties bediscussieerd. Tevens kregen wij een korte uitleg, dit betrof de derde activiteit, over Eurispes. Bij deze NGO wordt voornamelijk sociaal, politiek en economisch onderzoek gedaan. Het bezoek werd afgesloten met een cadeautje voor de jarigen van die week en de commissie werd in het zonnetje gezet.

Zondag 4 juli 2010

De laatste dag van de reis was aangebroken. Tenminste, de lange file op weg naar het vliegveld zorgde er bijna voor dat ons verblijf noodgedwongen verlengd moest worden. Toen de manke Doedens, die de avond daarvoor in het glas was gestapt, ook aan boord was gehesen kon er niets meer mis gaan. De vlucht naar Amsterdam kon worden ingezet en dit betekende het einde van de studiereis.

Tot slot van dit verslag willen wij, de commissie Buitengewoon Masterlijk, het Luf enorm bedanken voor hun bijdrage aan onze reis door middel van een subsidie. Ook willen wij de deelnemers nogmaals bedanken voor hun enthousiasme en gezelligheid tijdens de reis. Jullie hebben de reis tot een succes gemaakt! ■

Van Negen tot Vijf

Even voorstellen: Ali van Teijlingen, Loes Rutgrink en Joyce van Leeuwen.

Een terugkerende rubriek in de Bestuurskundige Berichten, waarin wij op zoek gaan naar het verhaal achter onze medewerkers en docenten. Wat gebeurt er eigenlijk allemaal op de vijfde verdieping? In de rubriek 'Van negen tot Vijf' iedere keer een medewerker die zich voor stelt en vertelt waar hij of zij zich mee bezig houdt.

Deze keer is het de beurt aan Ali, Loes en Joyce van de onderwijsbalie. Ali zal voor veel van ons een bekend gezicht zijn, Loes en Joyce zijn vanaf augustus het team komen versterken.

door Annemieke de Roos

Wat voor werkzaamheden voeren jullie uit op de universiteit?

Ali: Wij zijn werkzaam bij de onderwijsbalie op de vijfde verdieping en zijn het eerste aanspreekpunt voor studenten. Ze kunnen gewoon langskomen aan de balie, maar we beantwoorden ook veel telefoontjes en e-mails. Iets waar we inmiddels aan begonnen zijn is het regelen van de diploma uitreikingen. In september vindt de uitreiking van master- en doctoraal diploma's plaats, in oktober is de uitreiking van bachelor- en propedeusediploma's.. Naast het geslaagd maken van deze groepen studenten, wat overigens een enorme klus is, moet een afstudeerprogramma opgesteld worden, moeten uitnodigingen verzonden worden, diploma's aangevraagd worden etc,

Alle eerste- en een deel van de tweedejaars studenten vallen onder het Bindend Studie Advies (BSA). Drie maal per jaar ontvangen zij een brief met overzicht behaalde resultaten. Aan het derde advies resp. vijfde advies wordt een positief dan wel negatief advies gekoppeld, afhankelijk van het aantal behaalde studiepunten. Wij dragen zorg voor de administratie en het verzenden van de BSA-brieven, en werken voor dit soort zaken nauw samen met studieadviseur Danielle Ladan. Zij heeft persoonlijk contact met de studenten over de voortgang van hun studie en ze helpt studenten als er problemen zijn, of als ze bijvoorbeeld vertraging dreigen op te lopen.

In de tentamenperiode is het voor ons ook altijd druk. Naast het regelen van de zalen voor de tentamens en het uitprinten en vermenigvuldigen van de tentamens, zorgen we er ook voor dat de surveillanten weten waar ze moeten zijn en dat de evaluatieformulieren gereed zijn. Als de tentamenperiode voorbij is, gaan we vervolgens aan de slag met het invoeren van de cijfers.

Daarnaast is er nog het ambtelijk secretariaat van de examencommissie en de toelatingscommissie t.b.v. de master track MPS op Campus Den Haag.

We hebben met veel verschillende studenten te maken. Zo zijn er altijd veel vragen van buitenlandse studenten die

meestal wat eerder in Nederland aankomen om nog wat dingen te regelen. Die studenten moeten we vaak met een aantal dingen op weg helpen. Ook hebben we te maken met masterstudenten in Leiden maar ook op Campus Den Haag. Daarnaast zijn er op dit moment verzoeken van oud doctoraal studenten, die wensen over te stappen en waar dingen voor geregeld moeten worden.

Al met al houden we ons bezig met een variatie aan werkzaamheden.

Ondervinden jullie veel problemen met het omzetten naar uSis?

Ali: Momenteel zijn we nog volop bezig met de nasleep van de omzetting naar het nieuwe programma uSis. Het nieuwe systeem is voor ons, en de studenten, even wennen maar het gaat steeds beter. Of het een handiger systeem is zal de praktijk moeten uitwijzen. Vooralsnog zijn er meer handelingen nodig, dus op dit moment boeken we nog geen tijdswinst. Het aanpassen aan de omzetting kost momenteel veel tijd. Joyce: Wij kennen het oude systeem niet en ik hoor nu allerlei onbekende termen voorbij komen. Op zich is dat positief, we kunnen direct met dit systeem aan de slag en kennen de voor- en nadelen ten opzichte van het vorige systeem niet. De inroosting van de zalen is nu ook gekoppeld aan uSis, het is belangrijker dan ooit geworden dat de studenten zich goed inschrijven, met name voor tentamens.. Voordat we uSis gebruikten was het voor studenten makkelijker om zonder inschrijving een tentamen te maken, dat wordt nu lastiger.

"Het is belangrijker dan ooit geworden dat de studenten zich goed inschrijven"

Wat is je indruk van de universiteit en de studenten?

Ali: Ik ben vanaf 1999 werkzaam bij de onderwijsbalie bestuurskunde, maar ben al vanaf 1982 werkzaam bij de Faculteit Sociale Wetenschappen. Ik ben begonnen bij Psychologie, op een kleinschalige onderwijsadministratie. Vanaf 1993 werkte ik daarnaast negen uur per week bij Bestuurskunde; hier ben ik na 2 1/2 jaar weer mee gestopt.

Ali van Teijlingen (56)

Loes Rutgrink (49)

Joyce van Leeuwen (36)

In 1999 kwam ik terug bij Bestuurskunde in een 36-urige baan. Zodoende werk ik hier (in totaal) al weer 13,5 jaar. Het werk is nog steeds heel gevarieerd en het contact met studenten is erg leuk.

Loes en Joyce: Wij hebben nog niet veel van de universiteit gezien en hebben nog weinig studenten ontmoet omdat het nog vakantie is. We kijken met plezier uit naar begin september als het academisch jaar begint. Ali: Ondanks dat het vakantie is voor de studenten is het voor de onderwijsbalie erg druk. Loes en Joyce zijn in augustus begonnen en de balie is daardoor twee maanden onderbemand geweest omdat Leny (Monsjou red.) in juni met pensioen is gegaan. Gelukkig hebben vijf studentassistenten me geholpen en ondersteuning geboden. Ali: "Hopelijk zijn Loes en Joyce 'blijvers'."

Is er in die jaren veel veranderd?

Ali: Ja dat kan je wel zeggen, er zijn veel vakken bij gekomen en ook veel vakken weer verdwenen, mijns inziens misschien wel eens teveel omdat wijzigingen voor ons als administratie grote gevolgen hebben. Bij grote curriculumwijzigingen dienen nieuwe examenprogramma's opgesteld te worden, nieuwe vakcodes aangemaakt te worden, enz. Zelfs een kleine naamswijziging levert ons al extra werk op. Er moet een nieuwe vakcode aangemaakt worden en dit moet doorverwerkt worden in het examenprogramma.

Het is natuurlijk belangrijk dat de opleiding nieuwe studenten blijft trekken. Daarom wordt de master bijvoorbeeld aantrekkelijker gemaakt door nieuwe tracks aan te bieden en ook het vakkenpakket wordt om die reden regelmatig aangepast. Wat de bachelor betreft is dat dit jaar zeker gelukt, want we hebben veel aanmeldingen van eerstejaars studenten. Loes: En voor al die studenten moeten natuurlijk ook weer zalen geregeld worden en extra werkgroepen. Het is de bedoeling dat iedere eerstejaars zo veel mogelijk in dezelfde werkgroep blijft. Begin je bij het vak bestuurskunde 1 in werkgroep 1 dan zit je bij bestuurskunde 2 ook weer in die werkgroep.

Wat hebben jullie gedaan voordat jullie bij de onderwijsbalie kwamen werken?

Joyce: Ik ben twaalf jaar werkzaam geweest in het zakelijke toerisme voor defensie. Daar regelde ik de dienstreizen van militairen. Het werk was een combinatie van uitzoeken, plannen en regelen. De afwisseling en de wisselende contacten spreken me erg aan. Ik kom uit een heel ander vakgebied maar verwacht die afwisseling en de verschillende contacten hier ook tegen te komen. Naast de algemene onderwijsbalie taken zal ik me voorlopig bezig gaan houden met de planning van de rooster en de tentamens.

Loes: Ik heb 28 jaar gewerkt bij tijdschriftenagent/bemiddelaar Swets. Daar was ik werkzaam op de klantenserviceafdeling en was ik verantwoordelijk voor verschillende klanten in Nederland maar ook in Duitsland en Spanje. Daarvoor ben ik werkzaam geweest in het toerisme. Mijn taken hier zullen bestaan uit het diplomeren van masterstudenten en andere algemene taken.

De medewerkers van de onderwijsbalie hebben uiteenlopende werkzaamheden en onderhouden veel contact met de studenten. Ali, Loes en Joyce zijn te vinden op de vijfde verdieping en ze helpen jullie graag! ■

COLUMN

door Liesje van der Hoorn

De invloed van de media op het openbaar bestuur

Als er iets is wat ik dit jaar geleerd heb, dan is het wel dat de overheid helemaal niet zo'n traag, log en oninteressant apparaat is als iedereen beweert. Mits je op de goede plekken kijkt natuurlijk... Ik ben dit jaar op verschillende boeiende plekken geweest. Voornamelijk door mijn functie, acquisitie, heb ik de kans gekregen vele overheidsgebouwen van binnenuit te bestuderen. De bijnaam van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, ofwel "De Apenrots", doet meer leuks verwachten dan je binnen aantreft. In het betonnen gebouw van het Ministerie van Financiën verwachtte ik daarentegen stoffige bureaus en overwerkte koffiemachines. Echter, dit ministerie blijkt een bolwerk van flexplekken, een atrium en een imposante indoor-tuin te zijn. Zo blijkt maar weer dat niet altijd alles is wat het lijkt... Ook door mijn plek in het 25ste bestuur heb ik mijn toekomstige werkveld steeds beter leren kennen. Zo reisden wij in februari met het voltallige bestuur af naar het Festival der Bestuurskunde in het Mediapark te Hilversum. Tijdens deze dag hebben we gekeken naar de hechte relatie tussen de media en het openbaar bestuur. We zijn aan de slag gegaan met agenda- en beeldvorming, overheidscommunicatie, mediabeleid en nieuwe media. Vooral de invloed van nieuwe media op de overheid heeft specifiek mijn interesse gewekt. Zo kwam ik er op dat moment achter dat er een gehele nieuwe tak van sport binnen de overheid is ontstaan, beter bekend onder de naam overheid 2.0 of ambtenaar 2.0.¹

Een ontwikkeling waardoor vrijwel het gehele ambtelijke apparaat aan het Twitteren is geslagen. Overheid 2.0 is een initiatief van ambtenaren waarin mensen kennis uitwisselen en kritisch kijken naar de relatie tussen de burger en de overheid. Op deze manier wordt geprobeerd burgers actief te betrekken in het beleidsvormingsproces. Een centrale rol is hierin weggelegd voor een platform waar de burger en de overheid elkaar ontmoeten. Hier hebben we het dus over verschillende nieuwe media zoals sociale netwerksites als Twitter.

Onder andere Overheid 2.0 laat zien dat de media grote invloed uitoefent op het hedendaagse openbaar bestuur. De opkomst van nieuwe media kan grootse veranderingen in de publieke sector veroorzaken. Één van de belangrijkste voorbeelden daarvan vind ik de toenemende mondigheid van de burger. Burgerparticipatie en openheid van het maatschappelijke debat zorgt namelijk voor verfrissende en creatieve ideeën binnen het openbaar bestuur. Burgers leveren op deze manier een actieve bijdrage aan de openbare dienstverlening. De keerzijde is er natuurlijk ook altijd. Zo kun je vraagtekens zetten bij de legitimiteit van dergelijke beleidsprocessen, de verhouding van ambtenaren tot de ministeriele verantwoordelijkheid en het alombekende privacyvraagstuk dat internet oproept.

Ik zie echter voornamelijk grootse mogelijkheden in een groeiende rol voor de media in het openbaar bestuur. Natuurlijk zijn er altijd de kritische punten, maar ik geloof dat we aan de vooravond zouden kunnen staan van een echte maatschappelijke revolutie. Het wordt dan ook eens tijd dat wij, bestuurskundigen, als kenners van deze maatschappij, gaan inzien dat we de ontwikkeling moeten aangrijpen en er mee aan de slag gaan. Wanneer we verder kijken dan onze stoffige bureaus en overwerkte koffiemachines, kunnen we fascinerende dingen in onze flexplekken gaan ontdekken.

Dit presenteert precies wat mij prikkelt in de bestuurskunde. Zodra je je verdiept in iets wat in eerste instantie niet aantrekkelijk lijkt, kun je spannende dingen vinden. De groeiende macht van de media laat zien dat invloed van derden op de overheid inspirerende resultaten kan opleveren. Misschien moeten we dus allemaal af van die gespannen en neurotische overtuiging dat alleen de overheid heerser in het centrum van de macht mag zijn. Zodra de waakhond van de democratie, de media, namelijk wat meer invloed zou krijgen, wordt de overheid simpelweg gedwongen beter te functioneren. En dat willen wij, als bestuurskundigen én als burgers, natuurlijk allemaal.

¹<http://www.ambtenaar20.nl/>

'Bestuurskunde is overal, dus ook bij het Journaal'

Een stage bij het NOS Journaal lijkt misschien niet zo voor de hand liggend voor een bestuurskundige. Maar door haar praktijkstudie Journalistiek & Nieuwe Media kwam BB-redacteur Sandra Korstjens (22) er vorig jaar toch op de buitenlandredactie terecht. En daar blijkt bestuurskunde soms best van pas te komen.

Sandra Korstjens

Een bestuurskundige die aan de slag gaat als journalist. Het is niet iets dat je vaak hoort. En misschien is het ook niet de meest ideale vooropleiding voor een carrière in het nieuws. Toch merk ik dat ik me, als afgestudeerd bestuurskundige, kan onderscheiden van de grote massa van de School voor de Journalistiek. Of van mijn collega's die Nederlands of geschiedenis hebben gestudeerd.

"Door bestuurskunde kan ik me onderscheiden van de grote massa van de School voor de Journalistiek"

Het begon allemaal toen ik ging nadenken over de invulling van de vrije keuzeruimte in het derde jaar van de bachelor. Het buitenland trok, maar toen ik erachter kwam dat ik mijn 30 punten ook kon behalen met een praktijkstudie Journalistiek & Nieuwe Media heb ik eigenlijk niet lang getwijfeld. Door de vakken grotendeels in het tweede studiejaar te volgen, had ik vervolgens alle tijd om in mijn derde jaar stage te gaan lopen.

Ik wilde graag ervaring opdoen in het televisievak en kwam terecht op de buitenlandredactie van het NOS Journaal. En daarmee werd ik indirect nog ambtenaar ook, aangezien de NOS natuurlijk grotendeels door de overheid gefinancierd wordt. In het begin van de stage liep ik vooral mee met collega's. Maar het werd pas echt leuk toen ik na een maand ook zelf teksten ging schrijven en beelden monteren. Vooral toen de items vervolgens ook werden uitgezonden. Want daar doe je het uiteindelijk natuurlijk voor!

De NOS is een heel grote organisatie. Alle deelredacties werken bij elkaar op één kantoorvloer. Van het Jeugdjournaal, Radio 1 Journaal tot het Journaal op 3, alles zit bij elkaar. Dat maakt het een leuke en inspirerende omgeving. Vooral wanneer er iets belangrijks gebeurt. Dan rent iedereen door elkaar heen. Het belangrijkste moment dat ik me kan herinneren terwijl ik aan het werk was, was de vliegtuigcrash in Libië. Samen met een andere relatief nieuwe collega moest ik de live-uitzending de hele middag van nieuwe beelden voorzien. Een heftige dag, en het blijft dubbel dat een ramp met heel veel leed voor jou een hoogtepunt qua werk kan zijn.

"Het blijft dubbel dat een ramp met heel veel leed voor jou een hoogtepunt qua werk kan zijn"

Op het eerste gezicht lijkt het misschien raar dat ik bestuurskunde als achtergrond heb. Ook sommige collega's moest ik uitleggen wat ik nu eigenlijk bij mijn studie heb geleerd. Toch merk ik dat bestuurskunde overal is, dus ook bij het Journaal. Ik werk nu nog steeds als freelancer op de buitenlandredactie (gemiddeld zo'n 2 dagen in de week), en ik heb regelmatig te maken met onderwerpen zoals de Europese Unie of grote internationale organisaties. Dan vind ik het fijn dat ik daar bij mijn studie vakken over gevolgd heb, aangezien ik ingewikkelde onderwerpen daardoor sneller en beter begrijp. Verder is het bij mijn werk heel belangrijk dat ik snel persberichten kan analyseren, of als ik een persconferentie afluister, die meteen kan samenvatten. Een universitaire studie in het algemeen is dan eigenlijk een must, en het voordeel van bestuurskunde is dat er veel verschillende onderwerpen aan bod komen.

Hoewel een carrière binnen de journalistiek dus niet echt voor de hand ligt voor bestuurskundigen, is het zeker niet onmogelijk. Studenten die ook graag deze kant op willen zou ik vooral aanraden zoveel mogelijk ervaring op te doen. Dat is uiteindelijk het belangrijkste." ■

‘Met Bestuurskunde kun je het verschil maken’

Henk de Jong (44), gemeentesecretaris van Amsterdam. Ooit begon hij zijn studerende leven in Delft. Maar verruilde Werktuigbouw maar al te graag voor Bestuurskunde in Leiden. ‘Bestuurskunde is actueel, het gaat over zaken die je dagelijks in de krant leest’. Een gesprek met een oud-B.I.L.-er over zijn leven, werk, ambities en zijn kijk op de ‘nieuwe media’.

door Carolien Maas

De Jong: ‘Verschijnt Bestuurskundige Berichten nog steeds op papier? Ja? En nog tussen de dertig en veertig pagina’s? Dat is behoorlijk. Ik zou denken dat je ondertussen overgaat op een nieuwe manier van publiceren’. Zo begint ons gesprek op een warme maandagochtend in juli op het stadhuis van Amsterdam. Het typeert ook meteen Henk de Jong; niet vies van verandering en constant in de weer om te innoveren. Zo is hij zelf behoorlijk actief op Twitter. ‘Ik vind het een goede zaak dat ambtenaren in toenemende mate op Twitter te vinden zijn. Natuurlijk heeft het wel beperkingen omdat iedereen mee kan lezen. Maar het is een heel open manier om te laten weten waar je mee bezig bent. Bij de gemeente Amsterdam werken 16.000 medewerkers. Nu zal van die groep niet iedereen evenveel interesse hebben in de gemeentesecretaris, maar voor de 200 tot 300 mensen die wel willen weten wat ik doe, is Twitter een handige manier om mijn bezigheden enigszins te volgen.’

“Nieuws verspreidt zich heel snel en daar moet je als gemeente ook bij zijn. Anders overkomt het je alleen maar.”

Dus je bent op zoek naar hoe je de ‘nieuwe media’ in je werk kunt gebruiken?

‘Ik niet alleen. We zoeken als gemeente naar het functionele nut van sociale media. Één functie is bijvoorbeeld het verspreiden van informatie. Zo hebben we gemerkt dat bij een incident de sociale media een enorme invloed hebben op de gewone media en burgers. Nieuws verspreidt zich heel snel en daar moet je als gemeente ook bij zijn. Anders overkomt het je alleen maar. Daarnaast is er de vraag of het niet mogelijk gemaakt moet worden dat inwoners via de website doorgeven welke informatie ze interesseert. Zo hebben we als gemeente de verplichting om de aanvraag van bouwvergunningen te publiceren. Nu moet je zo’n heel blaadje doorspitten om te kijken of je buurman zijn huis gaat verbouwen ten koste van jou. Het zou natuurlijk veel handiger zijn als je per postcodegebied via de mail een bericht ontvangt wanneer er een bouwvergunning wordt aangevraagd. En het scheelt papier en geld.’

Portret

Henk de Jong (44), B.I.L.-bestuur 1988-1989, woont in Amsterdam, is getrouwd en heeft twee dochters van 6 en 8. Hij begon zijn carrière als onderzoeker bij de Universiteit Leiden. Daarna werkte hij als adviseur bij B&A-Groep en vervolgens bij Berenschot. In 2000 richtte hij het advieskantoor Lysias Consulting Group op, om vervolgens de stap naar de overheid te maken. Eerst bij de gemeente Rotterdam als directeur Beleid bij de Bestuursdienst en loco-gemeentesecretaris. In 2007 maakte hij de overstap naar gemeente Amsterdam.

Betekent dat het einde van de papieren blaadjes?

‘Ja. Voor een deel wel. (lachend). Dat is natuurlijk heel vervelend om te horen als je van Bestuurskundige Berichten bent. Het is over het algemeen heel moeilijk om af te stappen van wat je hebt en te bedenken wat je er in de plaats voor zou kunnen krijgen. Maar goed, de andere weg wordt ook bewandeld. Kijk maar naar innovatieve bedrijven als Bol.com. Die gaan nu weer blaadjes uitgeven; je doet elektronisch een bestelling en bij ontvangst krijg je er een blaadje met aanbiedingen bij. Als gemeente moet je proberen uit te vinden wat je wel en niet kunt bereiken met sociale media; er zitten namelijk veel mogelijkheden aan. En Amsterdam is wat dat betreft een innovatieve stad. De omgeving hebben we in ieder geval al mee.’

Van een oud-bestuursgenoot van jou heb ik gehoord dat je je in je bestuursperiode (1988-1989) ook al hard maakte voor vernieuwing.

‘Vernieuwing hoort inderdaad wel een beetje bij mij. Ik heb destijds mijn best gedaan om er voor te zorgen dat bijvoorbeeld de boekverkoop via de computer werd geregeld. Er was namelijk net het jaar daarvoor de eerste computer aangeschaft. En dan moet je daar wel optimaal gebruik van maken. Ook hebben we samen met mensen van het eerste uur, als Menno Tuurenhout, Frits van der Meer en Juke de Vries, ervoor gezorgd dat Bestuurskundige Berichten (BB) een “gewoner” blad werd; voor en door studenten. Ook voor docenten was het natuurlijk allemaal heel pril en de BB was een manier om iets met studenten te kunnen delen.’

“Mensen hadden zin om in Leiden met Bestuurskunde het “nieuwe” te maken.”

Hoe was dat eigenlijk, zo’n opstartende studie?

‘Toen ik begon met studeren was dat het vierde jaar dat Bestuurskunde überhaupt bestond. We waren allemaal pioniers; studenten, docenten, hoogleraren. Het was gewoon een leuke tijd. Mensen kwamen van andere plekken vandaan en hadden zin om in Leiden met Bestuurskunde het “nieuwe” te maken. Omdat er zo weinig docenten waren moesten studenten daar ook zelf invulling aan geven. Je moest bij wijze van spreken oppassen dat je niet je eigen tentamen moest nakijken.’

Meteen in je eerste jaar in Leiden werd je én bestuurslid bij de B.I.L. én student-assistent. Je dacht: alles of niets?

‘Studeren in zichzelf is leuk, maar ik heb de activiteiten eromheen ook altijd heel belangrijk gevonden. En ik vind nog steeds dat dingen “erbij” doen goed is voor je ontwikkeling. Tijdens de twee jaar dat ik in Delft studeerde was ik ook actief naast mijn studie en dat wilde ik in Leiden graag voortzetten. En bij de B.I.L. kon ik dat en bij de vakgroep ook. Ik heb het altijd een leuke combinatie gevonden. Maar goed, ik moet er wel bij zeggen dat in die tijd eigenlijk iedereen bij de B.I.L., ook student-assistent was.’

Kan ik hieruit opmaken dat je zoals het in die tijd hoorde, erg lang over je studie hebt gedaan?

‘Dat valt wel mee. Voor de studie stond in essentie vier jaar. Met een jaar reizen erbij heb ik er in totaal 4,5 jaar over gedaan.’

Keurig. Daar heb ik als moderne student met nog maar vier jaar stuif niets op aan te merken...

(Lachend): ‘Ja netjes hè. Ik had natuurlijk wel enige vrijstelling uit Delft maar ik heb inderdaad heel snel gestudeerd.’

“Door te reizen leer je Nederland meer waarderen.”

Je zei dat je na je studie een jaar hebt gereisd. Was dat gewoon rugzakje op en zien waar je uitkomt?

‘Ja, samen met mijn vrouw. We houden allebei erg van reizen en we zijn heel nieuwsgierig. Dat resulteert in de afwijking dat we overal waar we komen de mensa van een universiteit opzoeken om iets te eten. Daar kom je altijd wel interessante mensen tegen en de gesprekken die ontstaan, geven je nieuwe inzichten in het land waar je op dat moment bent. Maar zo zijn we ook gewoon een oogkliniek in India binnengelopen. Je schrikt je een hoedje, maar je leert er veel van. Je ziet hoe iets in een ander land is geregeld en leert Nederland alleen maar meer waarderen.’

Je beschrijft jezelf als ‘bevlogen van het publieke domein’. Leg dat eens uit.

‘Nou, toen ik Bestuurskunde op het spoor kwam deed ik nog Werktuigbouw in Delft. Dat vond ik wel nuttig maar ik had niet zoiets van “wow, dit is het”. Bij Bestuurskunde daarentegen had ik dat gevoel wel. Het gaat over onderwerpen die je elke dag in de krant leest. Het is actueel. Natuurlijk is het ook van belang dat het bedrijfsleven goed functioneert, maar een goede overheid is een garantie voor een goed land waarin de burger het goed heeft. En wie wil daar nu niet graag aan bijdragen?’

Een beetje een idealist?

‘Een beetje veel.’

“Een goede overheid is een garantie voor een goed land.”

Had je tijdens je studie een duidelijk doel voor ogen? Zo van, dit wil ik bereiken later?

‘Mijn doel is altijd geweest om iets betekenisvol te doen voor het publieke domein. En dat is tot nu toe goed gelukt. Eerst in de vorm van advieswerk en sinds een paar jaar bij de overheid zelf.’

Hoe was dat eigenlijk. Die overstap van een eigen advieskantoor naar werken voor de overheid?

‘Bij het oprichten van mijn bureau zei ik meteen: “Ik wil dit drie jaar doen en dan ga ik bij de overheid werken”.

Omdat het bureau zo succesvol was ben ik iets langer blijven hangen, maar na vijf jaar dacht ik "als ik de stap nu niet zet dan komt het er nooit meer van". Ik had namelijk al zoveel mét de overheid gewerkt dat ik graag eens bij de overheid zou willen werken. Ik heb toen eerst bij de gemeente Rotterdam gewerkt en ben vervolgens door een headhunter naar Amsterdam gehaald. En hier zit ik dan, als gemeentesecretaris van Amsterdam; een prachtige baan.'

"Je kan je bijna geen mooiere baan voorstellen."

Wat vind je er zo leuk aan?

'In Amsterdam komen alle ingewikkelde vraagstukken samen. Immigratie en veiligheid, schoolvraagstukken, culturele vraagstukken, je kunt het zo gek niet bedenken of je komt het hier tegen. Ik vind het prachtig om voor deze problematiek, die niet binnen een gewone organisatie past, een oplossing te bedenken. En daarmee het krachtige bedrijfsleven en de krachtige cultuur van Amsterdam te helpen. Ook moet er worden bepaald wat nog meer op de agenda thuishoort. Zo vind ik Europa bijvoorbeeld erg belangrijk, maar er moet ook aandacht worden besteed aan lastige projecten als de Noord-Zuidlijn. Het werk is gewoon heel divers. Je kan je bijna geen mooiere baan voorstellen.'

Wat was voor jou de meerwaarde van Bestuurskunde?

'Een groot pluspunt is dat je niet maar in één ding goed bent. Dat je juridische en economische kennis meekrijgt en daarnaast ook de politieke filosofen snapt. Met bestuurskundige theorieën alleen kom je er natuurlijk niet,

maar als je van tijd tot tijd de diepte in gaat, je specialiseert en dingen écht begrijpt, dan kun je heel ver komen. (met een knipoog): Veel van mijn studiegenoten hebben ook echt carrière gemaakt, dus er zal op de een of andere manier toch wel iets goeds geleerd zijn bij Bestuurskunde.'

Welk advies zou je studenten Bestuurskunde willen meegeven?

'Probeer in ieder geval te reizen. Ik denk dat als je alleen in de omgeving van studie en werk komt, je bagage mist in je leven. Zorg er daarnaast ook voor dat je de eerste jaren súper hard werkt. Dat je heel snel heel veel leert, zodat je tegen de tijd dat je toe bent aan je volgende loopbaanstappen je ontzettend veel bagage meeneemt op verschillende terreinen. Op het moment dat je nuttig begint te worden bij een baan, moet je je gaan afvragen of de baan nog wel nuttig is voor jou. Ook is het natuurlijk altijd goed om je netwerken te onderhouden. Maar het aller belangrijkste: volg je hart. Als je hart niet in het werk ligt, dan moet je volgens mij een heel ander vak gaan kiezen.'

"Op het moment dat je nuttig wordt bij een baan, moet je je afvragen of de baan nog wel nut heeft voor jou."

En tot slot: wat staat er op het wenslijstje na gemeentesecretaris?

'Werken in het buitenland. Er zijn nog geen vaste plannen, maar New York of Boston lijkt mij wel wat. Onze dochters zijn nog jong en kunnen makkelijk meegaan. Maar voordat zij naar de middelbare school gaan, zijn we wel weer terug in Nederland. Mijn vrouw en ik hebben in de loop der jaren toch ontdekt dat we erg van dit kikkerlandje houden.' ■

DAGELIJKS GEOPEND VOOR LUNCH, DINER EN BORREL

3 gangen keuzemenu € 21,95

Smakelijke dagschotel € 8,95

**Zondag en Maandag
Thaise Keuken**

**Sfeervolle bovenzaal voor
diners, borrels en bruiloften**

tot ziens, tot EINSTein

NIEUWE RIJN 19 LEIDEN

071 - 5125370

mail@einstein.nu

Interview met alumnus Femmy Elderhuis

In het alumnikatern wordt elke editie een alumnus benaderd die meer kan vertellen over zijn of haar studententijd en huidige werkzaamheden. Deze keer is dat Femmy Elderhuis. In 2004 begon zij met de opleiding Bestuurskunde en drie jaar geleden vervulde zij de functie van Commissaris Acquisitie en Promotie in het 22e B.I.L. Bestuur. Femmy besloot stage te gaan lopen in India en koos na haar bachelor voor de Master International and Development Administration. In dit interview vertelt zij meer over haar herinneringen aan de studie.

door Marjolein Thon

Waar heb je het meeste aan gehad tijdens je studie?

Tijdens mijn studie ben ik lid geworden van een studentenvereniging en daar actief geworden. Verder heb ik commissies en bestuur gedaan bij de B.I.L. Ik vond de studie vaak wat te theoretisch en vond het leerzaam en leuk om op deze manier praktische ervaring op te doen. Het studeren was soms saai, maar door de afwisseling met alle nevenactiviteiten was het goed te doen. Verder besloot ik stage te gaan lopen in het buitenland. Het beste besluit ooit; ik heb zo ontzettend veel gehad aan die fantastische periode in India!

Welke vakken zijn je het meest bijgebleven van de opleiding?

De inleidende vakken, zoals bestuurskunde en recht, zijn me bijgebleven; de eerste kennismaking met het volgen van colleges, zelfstandig studeren en het maken van tentamens. Verder vond ik de specialisatievakken tijdens mijn Master erg interessant, vooral het vak van Joris Voorhoeve, hij kon erg inspirerend vertellen over internationale vraagstukken. Uit mijn eerste jaar is het vak Methoden en Technieken me bijgebleven, vreselijk vak en niet echt leerzaam.

"Ik heb zo ontzettend veel gehad aan die fantastische periode in India!"

Weet je nog waarom je voor de opleiding bestuurskunde hebt gekozen?

Toen ik van de middelbare school kwam wilde ik graag naar de Universiteit om te studeren en me te storten in het studentenleven. Ik las over de studie Bestuurskunde en de diversiteit sprak me meteen aan. Disciplines als rechten, politicologie en sociologie leken me interessant en dat alles kwam in deze studie samen. Tijdens mijn studie raakte ik steeds meer geïnteresseerd in internationale vraagstukken en ontwikkelingslanden, daarom was het voor mij een logische keuze om na het behalen van mijn bachelor de Master International and Development Administration te gaan doen.

Denk je achteraf dat Bestuurskunde een goede studie voor je is geweest?

Ik denk dat de studie Bestuurskunde een goede basis is. Als bestuurskundige kun je bij uiteenlopende organisaties terecht komen, dus een brede opleiding is in dat opzicht wel nuttig. Toch kan ik er denk ik pas echt wat over zeggen als ik aan het werk ben. Dan zal ik misschien merken welke aspecten van de studie echt nuttig zijn geweest en wat me is bijgebleven.

Had je een bepaald doel voor ogen voor na je studie?

Nee, niet echt eigenlijk. Ik zat rondom mijn afstuderen te twifelen tussen reizen of het zoeken van een baan. Uiteindelijk ga ik voor het laatste. Ik wil toch eerst werkervaring opdoen. Een paar jaar hard werken en veel leren, daarna zien we wel weer. Ik zou later graag een baan willen bij een internationale organisatie, waarbij ik werken en reizen kan combineren.

Wat ben je na je studie gaan doen?

Ik ben eigenlijk pas sinds kort afgestudeerd en ben begonnen met het solliciteren naar een baan. Dat blijkt toch lastig, aangezien er niet veel keuze is, veel concurrentie en je voor veel banen werkervaring moet hebben. Maar ik hoop op korte termijn een leuke baan te vinden in een maatschappelijk betrokken organisatie.

Je bent erg actief geweest bij de B.I.L. met commissiewerk en je hebt een bestuursfunctie vervuld. Hoe heb je dit ervaren en raad je het huidige leden ook aan?

Ik heb ontzettend veel geleerd en veel meegemaakt. Je leert direct mensen kennen en doet veel praktische ervaring op, bijvoorbeeld in het organiseren van activiteiten of het benaderen van verschillende interessante organisaties. Daarnaast heb ik mooie herinneringen aan de B.I.L.-

reizen en alle feesten en borrels overgehouden. Ik raad het de huidige leden daarom zeker aan om de B.I.L. niet alleen te gebruiken voor de korting op je boeken, maar als verrijking van je studententijd!

"Ik heb mooie herinneringen aan de B.I.L.-reizen en alle feesten en borrels overgehouden."

Wil je tenslotte nog iets meegeven aan studenten die nu de opleiding volgen?

Richt je niet alleen op je studie, maar ook op nevenactiviteiten bij je studie- of studentenvereniging. De ervaringen die je daar opdoet zijn handig voor later! ■

Lidmaatschapskaart Alumnus

Voornaam Voorletters
 Achternaam
 Jaar van Aankomst
 Werkgever
 E-mail
 Adres
 Postcode Woonplaats
 Telefoon
 Mobiel
 Geboortedatum
 Giro/Bankrekeningnummer*

Hierbij machtig ik de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden de B.I.L.-contributie (€ 13,61) jaarlijks, tot schriftelijke wederopzegging, van bovenstaande rekening af te schrijven. Het Alumnus-lidmaatschap van de B.I.L. is een samenwerkingsverband met het Departement Bestuurskunde van de Universiteit Leiden.

Datum Plaats
 Handtekening

* Omcirkelen wat van toepassing is. Vragen? Bel: 071-5273696 of e-mail: bil@bilboard.nl

A.u.b. invullen en opsturen naar Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden
 Postbus 9555, 2300 RB Leiden (voldoende frankeren)

Het 25e B.I.L. -bestuur presenteert...

Bij een nieuw collegejaar hoort een nieuw B.I.L.-bestuur. Om het nieuwe bestuur alvast een beetje te leren kennen presenteert het 25e B.I.L.-bestuur met trots het 26e B.I.L. -bestuur. Maak kennis met: Elise van Zeeland, Charlotte Wagenaar, Vanesa Berisha, Hanna Blomaard, Janna Cheretis, Meike Arets en Lianne Doedens.

Elise van Zeeland (20)

Voorzitter & Commissaris Almanak

Hobby's: Boeken lezen en de politieke ontwikkelingen volgen.

Relatie: Met Martijn van der Zee uit Delft

Lievelingskleur: Blauw!

Televisieprogramma: Iets met steengoede humor, goede gesprekken en het dagelijkse leven, ik heb het over: Friends!

Krant: Het NRC Next voor in de trein en de gewone NRC voor thuis.

Radiostation: Radio 538 de Non stop 40!

Vereniging: L.V.V.S. Augustinus!

Bier: Helaas, helaas, de voorzitter drinkt geen bier, tot mijn grote spijt ben ik er allergisch voor!

Favoriete land: Zuid-Afrika!

Favoriete stad: Rome! Gelukkig ging de Lustrumreis van de B.I.L. er ook heen!

Idool: Naast Zanger Rinus heb ik die niet.

Stamkroeg: De Barrera!

Favoriete bestuurskundige aller tijden: Weber!

Favoriete bestuurskundevak: Publiek management!

Favoriete overheidsorgaan: Ministerie van Buitenlandse Zaken!

Later word ik: machtig.... =)

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Het mooiste (letterlijk en figuurlijk) dat de B.I.L. ooit heeft gehad!

Leukste kandidaat-medebestuurder: daar kies ik niet tussen!

Een bestuur met zeven vrouwen is: Het mooiste wat je als feminist kunt hopen!

ALV's: Bring it on!

De BB is: Onmisbaar voor de B.I.L.!

Mijn grootste talent: Het positieve van lastige situaties blijven inzien!

Doel voor komend jaar: De B.I.L. tot ongekende hoogte laten komen en zorgen voor vrolijke, enthousiaste en actieve leden!

Tenslotte: Wil ik nog tegen de rest van de meiden zeggen dat ik denk dat dit het mooiste jaar zal worden!

Charlotte Wagenaar (20)

Secretaris & Commissaris BB

Hobby's: Reizen, borrels & feestjes, organiseren, koken /bakken, internetten, hardlopen/sporten, schrijven, werken op sportevenementen

Relatie: geen :)

Lievelingskleur: Oranje en turkoois (maar niet samen!)

Televisieprogramma: Masterchef, Air Crash Investigation, sport, , detectives, ANTM

Krant: Leidsch Dagblad, Metro

Radiostation: Slam! FM

Vereniging: B.I.L., Augustinus, AEGEE

Bier: Grolsch

Favoriete land: Engeland & Italië

Favoriete stad: Venetië, Edinburgh & NY

Idool: Mannen in uniform

Stamkroeg: Oliver's

Favoriete bestuurskundige aller tijden: John Kingdon

Favoriete bestuurskundevak: M&T II & Politieke Filosofie

Favoriete overheidsorgaan: De Koninklijke Bibliotheek, huisvesting van alle BB's!

Later word ik: Bestuurskundige, of anderszuchtverkeersleider of evenementmanager

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Fantastisch!

Leukste kandidaat-medebestuurder: Hier kan nog op gesolliciteerd worden. (Ik hou van chocoladetaart...)

Een bestuur met zeven vrouwen is: Een uitdaging, maar wel heel gezellig!

ALV's: Bier en bitterballen. En zeer nuttig!

De BB is: Mijn nieuwe passie

Mijn grootste talent: Organiseren en genieten

Doel voor komend jaar: Een topjaar met mijn bestuur, prachtige BB's en alles prima geregeld!

Tenslotte: Wil ik het CoBo klasement winnen!

Vanesa Berisha (20)

Penningmeester

Hobby's: Sporten (softballen hardlopen en voetballen)

Relatie: Met mijn lieve Elmer Weekhout!

Lievelingskleur: Geel

Televisieprogramma: Meisjesseries die erg slecht en voorspelbaar zijn en Goede tijden, Slechte tijden.

Krant: De Volkskrant.

Radiostation: Luister nóóit radio.

Vereniging: De B.I.L. en de Honkbal, Softbal vereniging Adegeest.

Bier: Heineken

Favoriete land: Ik zou héél graag op reis willen naar een Zuid-Amerikaans land.

Favoriete stad: Parijs en Rome.

Idool: Mijn grootste Idool ooit was Britney Spears! Daar zij mij enorm teleurgesteld heeft heb ik nooit meer een idool gehad.

Stamkroeg: Café Studio in Haarlem.

Favoriete bestuurskundige aller tijden: McGregor met zijn theorie X en Y. Briljant

Favoriete bestuurskundevak: Bestuurskunde II

Favoriete overheidsorgaan: Ministerie van Financiën lijkt mij een leuke werkgever.

Later word ik: Een parttime ambtenaar op het ministerie van Financiën en daarnaast ben ik veel thuis.

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Het meest vrouwelijke B.I.L. bestuur ooit.

Leukste kandidaat-medebestuurder: Elise van Zeeland. Samen in de commissie Buitenland & Master gezeten.

Een bestuur met zeven vrouwen is: Spannend.

ALV's: Moeten ook maar..

De BB is: Leuk.

Mijn grootste talent: Sleutels kwijtraken.

Doel voor komend jaar: Het succes van de B.I.L. voortzetten.

Hanna Blomaard (20)

Commissaris Onderwijs

Hobby's: Muziek! Fluitspelen in Haags Jeugdorkest, blazersensemble en een eigen blaaskwintet. Verder borrelen met vrienden, lezen en uitslapen.

Relatie: Nee, nog even niet.

Lievelingskleur: B.I.L.-blauw en zwart-wit.

Televisieprogramma: Pauw & Witteman, en bij bankhangen BNN programma's o.i.d.

Krant: Volkskrant. **Radiostation:** Radio 538.

Vereniging: Augustinus, B.I.L. en Hofstads Jeugdorkest.

Bier: Grolsch! **Favoriete land:** Italië en Suriname.

Favoriete stad: Leiden. **Idool:** M'n ouders.

Stamkroeg: Naast Augustinus, iedere zaterdagavond in Café de Sien (Den Haag) te vinden.

Favoriete bestuurskundige aller tijden: Kingdon, zijn theorie blijft altijd hangen.

Favoriete bestuurskundevak: Politieke Filosofie en Beleid.

Favoriete overheidsorgaan: Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Later word ik: Ambtenaar?

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Helemaal fantastisch en gaat alle verwachtingen te boven!

Leukste kandidaat-medebestuurder: Ik laat me verrassen!

Een bestuur met zeven vrouwen is: Aantrekkelijk.

ALV's: Knipogen we ons zo doorheen!

De BB: Is altijd fijn en nuttig om te lezen.

Mijn grootste talent: M'n immer bewegende lippen.

Doel voor komend jaar: Heel veel leren en daarvan genieten!

Tenslotte: Let's start! Ik heb er heel veel zin in!

Meike Arets (20)

Commissaris Buitenland & Master

Hobby's: Dansen en fitness

Relatie: Nee

Lievelingskleur: Zwart – Wit

Televisieprogramma: GTST

Krant: Volkskrant

Radiostation: 3fm!

Vereniging: Augustinus

Bier: Grolsch (Augustinus bier)

Favoriete land: Wil de hele wereld zien

Favoriete stad: San Francisco

Idool: Eric van Tijn, "ja sorry, het is gewoon niet zo goed"

Stamkroeg: Augustinus

Favoriete bestuurskundige aller tijden: Ben ik nog niet over uit..

Favoriete bestuurskundevak: Politieke Filosofie

Favoriete overheidsorgaan: Tweede Kamer

Later word ik: Happy

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Gezellig! Je moet erbij zijn!

Leukste kandidaat-medebestuurder: Allemaal even leuk!

Een bestuur met zeven vrouwen is: Leuk om naar te kijken

ALV's: Laten zien wat wij allemaal voor moois neergezet hebben en van plan zijn

De BB is: Om terug te lezen aan wat voor leuke activiteiten je hebt mee gedaan, en om te lezen waarvoor je nu achter je boeken zit te zwoegen.

Mijn grootste talent: Soggen en partyen

Doel voor komend jaar: Serieuzer en efficiënter worden (persoonlijke doelen)

Tenslotte: Ben ik helemaal klaar voor een prachtig bestuursjaar!

Janna Cheretis (20)

Commissaris Activiteiten

Hobby's: watersporten, reizen en borrelen/feesten

Relatie: Ja

Lievelingskleur: Geel

Televisieprogramma: Cold case, en bijna alles van net5.

Krant: NRC next

Radiostation: Sky radio (lovesongs)

Vereniging: De B.I.L. natuurlijk! Levitas en AEGEE

Bier: Heineken **Favoriete land:** Griekenland en Frankrijk

Favoriete stad: Londen **Idool:** Herman van Idols

Stamkroeg: English pub North End.

Favoriete bestuurskundige aller tijden: Machiavelli

Favoriete bestuurskundevak: Nationale politiek

Favoriete overheidsorgaan: De gemeente.

Later word ik: Een succesvolle topambtenaar.

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Een en al gezelligheid natuurlijk!

Leukste kandidaat-medebestuurder: Daar kom ik vanzelf achter dit jaar ;)

Een bestuur met zeven vrouwen is: Dolle pret!

ALV's: Altijd Leuke Vergaderingen.

De BB is: Geweldig.

Mijn grootste talent: Organiseren

Doel voor komend jaar: Super veel gezellige activiteiten, interessante lezingen en mooie feesten organiseren en vooral heel veel sfeer creëren zowel binnen als buiten het B.I.L. hok!

Tenslotte: Ik hoop jullie allemaal volgend jaar te zien zodat we er met z'n allen een prachtig jaar van gaan maken!

Lianne Doedens (20)

Commissaris Acquisitie & Alumni

Hobby's: Tennis, feesten, slapen, relaxen

Relatie: Nee

Lievelingskleur: Blauw

Televisieprogramma: GTST

Krant: Trouw

Radiostation: 100% NL

Vereniging: B.I.L. en Augustinus

Bier: Grolsch

Favoriete land: Frankrijk

Favoriete stad: Leiden

Idool: Federer

Stamkroeg: Café Pavlov in Arnhem

Favoriete bestuurskundige aller tijden: Lindblom

Favoriete bestuurskundevak: EU Politics and Policy

Favoriete overheidsorgaan: Geen

Later word ik: Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Het 26e B.I.L. bestuur wordt: Mooier dan iedereen ooit heeft durven dromen

Leukste kandidaat-medebestuurder: Allemaal even leuk (ja, heel politiek correct)

Een bestuur met zeven vrouwen is: Geil

ALV's: Kan ik niet genoeg van krijgen

De BB is: Het mooiste blad dat Leiden rijk is

Mijn grootste talent: Eten

Doel voor komend jaar: Niet aankomen

Tenslotte: Bedankt voor het lezen! ■

Agenda

Donderdag 30 september 2010

B.I.L.-Emilefeest van 22:00 tot 04:00 uur in de HiFibar (Vrouwensteeg, Leiden)

Donderdag 7 oktober 2010

Beleids-ALV van het 26e B.I.L.-bestuur (onder voorbehoud).

Dinsdag 19 oktober 2010

B.I.L. -diner en almanak uitreiking.

Verder zullen er ook een **Tentamentraining** en een **After Tentamen Borrel** plaatsvinden in de maand oktober. Houd voor de precieze data en tijden www.bilboard.nl, de nieuwsbrief en posters in de gaten!

Er was een tijd van komen en er was een tijd van gaan. Maar nu is de tijd om terug te keren!

De B.I.L. zoekt haar alumni!!!

Ben je zelf een afgestudeerd bestuurskundige? Meld je dan aan! Ken je oud-studiegenoten die nog geen lid zijn: laat ze zich aanmelden als B.I.L. alumni-lid.

Via deze weg verlies je nooit je studie, je studievrienden en de B.I.L. uit het oog.

Prikbord

Verhuisd? Nieuwe kamer? Geef je nieuwe adresgegevens door aan de secretaris!

De B.I.L. is altijd op zoek naar goede samenvattingen. Heb jij nog een uittreksel liggen? Stuur deze dan op naar de B.I.L. Je kunt je email sturen naar penningmeester@bilboard.nl. Indien wij de samenvatting kunnen gebruiken krijg je hier uiteraard een vergoeding voor.

De redactie van Bestuurskundige Berichten ontvangt altijd graag reacties en brieven van lezers. Wil je reageren of heb je interesse in het schrijven van een artikel, mail dan naar secretaris@bilboard.nl.

LEIDEN WEES SCHERP!

ORANGEBOOK
VERENIGINGSDRUKWERK & ADVIES
www.orangebook.nl

VOOR VERENIGINGEN HET BESTE ALTERNATIEF OP GRAFISCH GEBIED

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Studeer je nog of ben je net afgestudeerd?

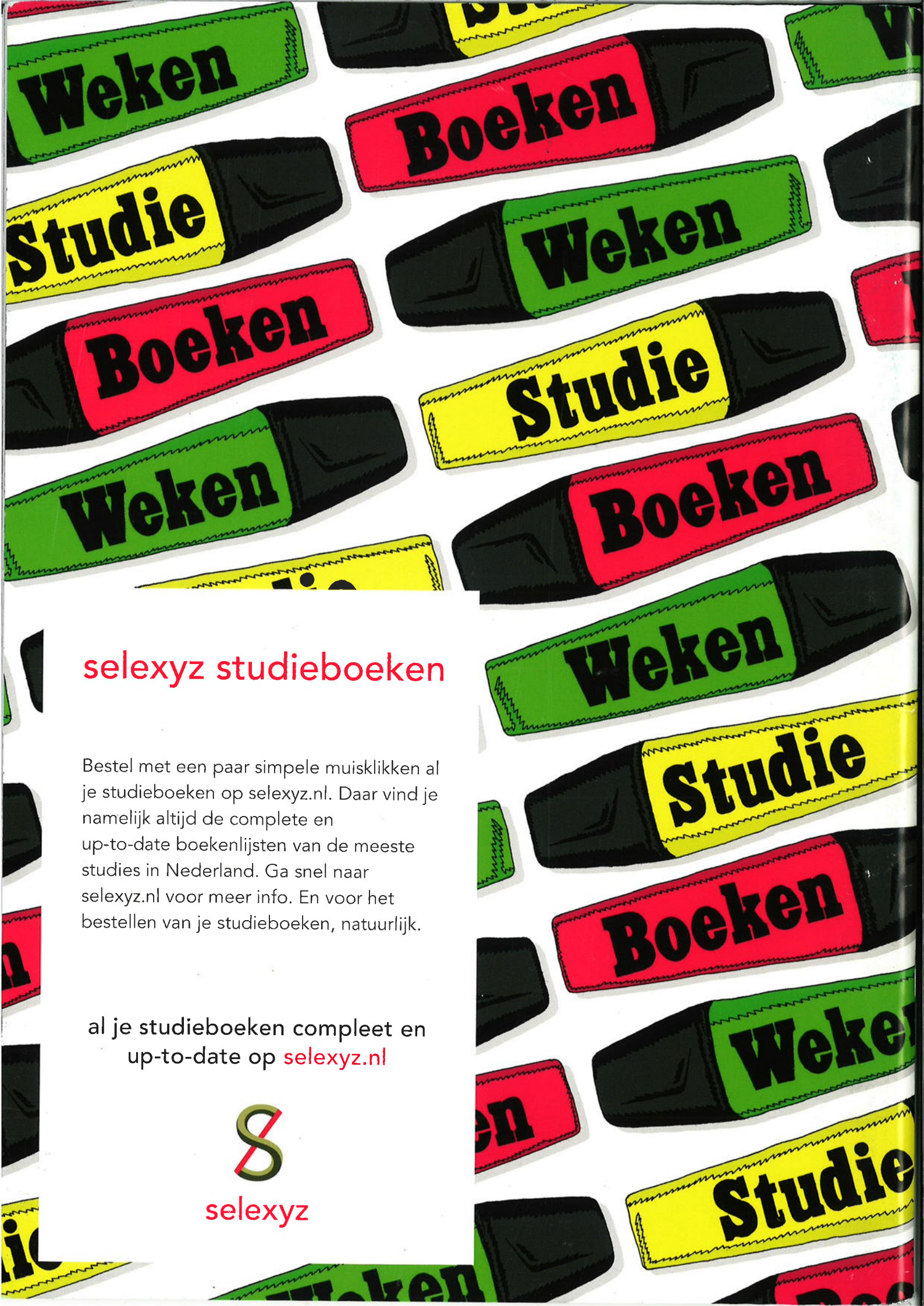
Denk dan eens aan Rijkswaterstaat als werkgever!

Wat is Rijkswaterstaat?
Rijkswaterstaat zet zich in voor droge voeten, vlot en veilig verkeer over weg en water, voldoende en schoon water en betrouwbare en bruikbare informatie. Kernbegrippen binnen onze organisatie zijn publieksgericht werken, netwerken verbinden en werken in teamverband.

Hoe is Rijkswaterstaat als werkgever?
Bij Rijkswaterstaat heb je een functie met verantwoordelijkheden, maar ook met doorgroeimogelijkheden. Heb je inhoudelijke kennis en ben je resultaatgericht en ondernemend? Dan ligt er een wereld voor je open. Persoonlijke ontwikkeling van mensen vinden we erg belangrijk en daarom investeren wij als organisatie continu in een breed scala aan opleidings-, trainings- en coachingsprogramma's. Gericht op onze eigen mensen, maar vooral ook op stagiaires, jong talent, pas afgestudeerden en trainees.

Rijkswaterstaat biedt tal van mogelijkheden. Kijk daarom gerust eens rond op www.rijkswaterstaat.nl.

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

selexyz studieboeken

Bestel met een paar simpele muisklikken al je studieboeken op selexyz.nl. Daar vind je namelijk altijd de complete en up-to-date boekenlijsten van de meeste studies in Nederland. Ga snel naar selexyz.nl voor meer info. En voor het bestellen van je studieboeken, natuurlijk.

al je studieboeken compleet en up-to-date op selexyz.nl

